

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา
และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

นางสาวพรธรรมา แสงศรี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2563

The Relationship between the Instructional Leadership of School
Administrators and the Performance of Teachers in Schools
under the Secondary Educational Service Area
Office Bangkok 1, Group 6

Miss Porntara Sangsri

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2020

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร
เขต 1 กลุ่ม 6

ชื่อและนามสกุล นางสาวพรธรา แสงศรี
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.โสภนา สุดสมบูรณ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2564

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.โสภนา สุดสมบูรณ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร)

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

ผู้ศึกษา นางสาวพรธรา แสงศรี รหัสนักศึกษา 2572301295

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.โสภณา สุดสมบูรณ์ ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 2) ศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม 6 จำนวน 255 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณ ทาโร่ ยามาเน่ แล้วสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครู มีความเที่ยงเท่ากับ 0.98 และ 0.99 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถครู ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง และด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา 2) การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับที่ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

คำสำคัญ ภาวะผู้นำการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษา การปฏิบัติงานของครู มัธยมศึกษา

Independent study title: The Relationship between the Instructional Leadership of School Administrators and the Performance of Teachers in Schools under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1, Group 6

Author: Miss Pornlara Sangsri; **ID:** 2572301295;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Independent study advisor: Dr. Sopana Sudsomboon;

Academic year: 2020

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the level of the instructional leadership of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1, Group 6; 2) study the level of the performance of teachers; and 3) study the relationship between the instructional leadership of school administrators and the performance of teachers.

The research sample consisted of 255 teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1, Group 6. The sample size was determined with the use of Taro Yamane formula, obtained by stratified random sampling based on school size. The employed research instrument was a questionnaire on the instructional leadership of school administrators and the performance of teachers, with reliability coefficients of .98 and .99, respectively. The statistics employed for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The research findings were as follows: 1) the overall and each aspect of the instructional leadership of the school administrators were rated at a high level, with mean scores in descending order: the enhancing professional development to promote teachers' performance; the instructional evaluation and monitoring; the promoting external communication to support learning; the promoting positive relationship; the coherent curriculum adaptation; and the defining goals and directions for development; 2) the overall and each aspect of the teachers' performance were at the highest level, with mean scores in descending order: the teachers' performance; the learning management; and the relationships between parents and communities; and 3) the relationship between the instructional leadership of school administrators and the performance of teachers was a moderately positive correlation with statistically significance at the .01 level.

Keywords: Instructional leadership, School administrators, Performance of teachers, Secondary education

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.โสภณา สุตสมบูรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ และรองศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำแนะนำและติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระ ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ นายธีรวัฒน์ เลื่อนฤทธิ์ นางศิริรัตน์ ยอดโตมร และ นางสาวพรภัทร์สร แพงแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ที่ช่วยตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้คำแนะนำในการออกแบบและพัฒนา รวมถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม 6 และ คณะครูทุกท่านที่ให้ความร่วมมือการเก็บรวบรวมข้อมูล

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนักศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

พรธารา แสงศรี

สิงหาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอน	10
แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู	31
บริบทการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา	61

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6	63
ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม	73
ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหาร สถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6	80
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
สรุปการวิจัย	82
อภิปรายผล	86
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	101
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาเครื่องมือ	102
ข หนังสือเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย	104
ค หนังสือขอทดลองเครื่องมือ และหนังสือขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	108
ง แบบสอบถามสำหรับการวิจัย	111
จ ผลการวิเคราะห์ค่าความตรงของแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ	118
ฉ ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม	126
ประวัติผู้ศึกษา	129

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	62
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 โดยภาพรวม	63
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทาง การพัฒนา	64
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการประเมินและกำกับติดตาม การเรียนการสอน[ชื่อตาราง]	65
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก และความร่วมมือระหว่างคณะครู	67
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้อง เชื่อมโยง	68
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับของภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอก เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้	72
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับของการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 โดยภาพรวม	73
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	74
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการจัดการเรียนรู้	76
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	78
ตารางที่ 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ..	80

๘

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 6

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันระบบการศึกษาของประเทศไทยนั้น ได้ประสบกับปัญหาและแรงกดดันจากภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) เป็นต้น จากการวิเคราะห์ของกระทรวงศึกษาธิการนั้น พบว่า จุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยี และการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว ยังมีความเหลื่อมล้ำ ในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทย ส่วนใหญ่ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอีก 20 ปีข้างหน้า (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559)

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานสำคัญในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวหน้าในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยรวม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดภารกิจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ซึ่งครอบคลุมขอบเขตกิจกรรมดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) การพัฒนา

ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และ 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การที่จะดำเนินการเหล่านี้ให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำการเรียนการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) หรือภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งทั้งสองคำนี้มิได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายในบริบทการบริหารการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการกิจการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งนักวิชาการในประเทศไทยอาจให้นิยามหรือความหมายของภาวะผู้นำแบบนี้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ (อำภาพรธน์ ตันตินาครกุล, 2558) ซึ่งทั้งสองคำมีความหมายเหมือนกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เมตตา สอนเสนา และวัลลภา อารีรัตน์ (2558) ที่ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำการเรียนการสอนว่าเป็นพฤติกรรมปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้อิทธิพลเพื่อการโน้มน้าวและจูงใจผู้ร่วมงานให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมทางการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน รวมถึงรัตนา ดวงแก้ว (2562) ได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำการเรียนการสอนไว้ 2 นัย คือ คุณลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอน การสังเกตชั้นเรียน การกำกับติดตามการเรียนการสอนของครูและนักเรียน และการพัฒนาวิชาชีพของครู อีกนัยหนึ่งคือ พฤติกรรมของผู้นำที่จัดการองค์การให้มีวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 และสร้างความไว้วางใจให้ครูและนักเรียนได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ มีแรงบันดาลใจในการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบรรพต ฐ์เจน และวัลลภา อารีรัตน์ (2558) ได้ทำการวิจัยและพบว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่ส่งผ่านวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงาน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปยังผู้ปฏิบัติกิจกรรมด้านต่าง ๆ ตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนก็คือครูผู้สอนที่มีบทบาทในถ่ายทอดองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดสู่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น รวมถึงการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับนโยบายจัดการศึกษาของประเทศ

ครูเป็นบุคลากรสำคัญที่ทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษา ซึ่งปัจจุบันอาชีพเป็นวิชาชีพชั้นสูงประเภทหนึ่ง ที่ทุกประเทศต้องมี โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย ครูจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้แก่เด็กนักเรียนให้มีศักยภาพในการพัฒนาประเทศ และเพื่อให้ครูมีแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน ครูสภาจึงได้กำหนดข้อบังคับด้วยมาตรฐานวิชาชีพเกี่ยวกับ

ขอบข่ายและความรับผิดชอบของครู 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน (คุรุสภา, 2562) ในขณะที่ ฉัตรวีรยา ธนัชชาอัครสิริ และนุชนรา รัตนศิริประภา (2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพพบว่าครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ จากผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับขอบข่ายความรับผิดชอบด้านการปฏิบัติหน้าที่ของครูและการจัดการเรียนรู้ จากข้อมูลข้างต้นกล่าวได้ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนแต่ละแห่งขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและแนวปฏิบัติงานที่มีมาตรฐานของครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับเมตตา สอนเสนา และวัลลภา อาริรัตน์ (2559) ที่ได้ทำการวิจัยและพบว่าภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน โดยเฉพาะด้านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน และด้านการนิเทศและการประเมินผลการปฏิบัติงานสอน

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานครได้สรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา รอบ 3 (ปี 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนเข้าร่วมการประเมินทั้งหมด 156 โรงเรียน และผ่านการประเมินร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาผลการทดสอบขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปี 2558 - 2561 ของโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งทำการทดสอบ 4 วิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาภาษาอังกฤษ จากการเปรียบเทียบผลการทดสอบ ข้อมูลปี 2558 - 2561 พบว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง นอกจากนี้ ผลการทดสอบของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งทำการทดสอบ 5 วิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าระดับประเทศ โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ ที่มีคะแนนน้อยกว่าระดับประเทศทุกปีทั้ง 2 ระดับชั้น เห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนควรได้รับการพัฒนา จากผลการประเมิน ทางหน่วยงานที่รับผิดชอบได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนการพัฒนาการศึกษาจังหวัดกรุงเทพมหานครประจำปี 2562 - 2565 โดยพบว่าประเด็นการบริหารที่ควรจะต้องเร่งพัฒนาหรือปรับปรุงมีหลายประเด็น แต่ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครู มีดังนี้ 1) การบูรณาการด้านหลักสูตรการเรียนการสอนยังไม่ครอบคลุม ทุกหน่วยงาน 2) นโยบายด้านการจัดการศึกษาเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาการศึกษา และ 3) ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของชุมชนส่งผลต่อการจัดการศึกษา (สำนักงานการศึกษาจังหวัดกรุงเทพมหานคร, 2562)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปประกอบการกำหนดแนวทางการส่งเสริมพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและแนวปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

2.2 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม 6

3. สมมติฐานของการวิจัย

ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

4. ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่

4.1.1 ภาวะผู้นำการเรียนการสอน ผู้วิจัยใช้องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนการสอน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา 2) การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู 4)

การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง 5) การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู และ 6) การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

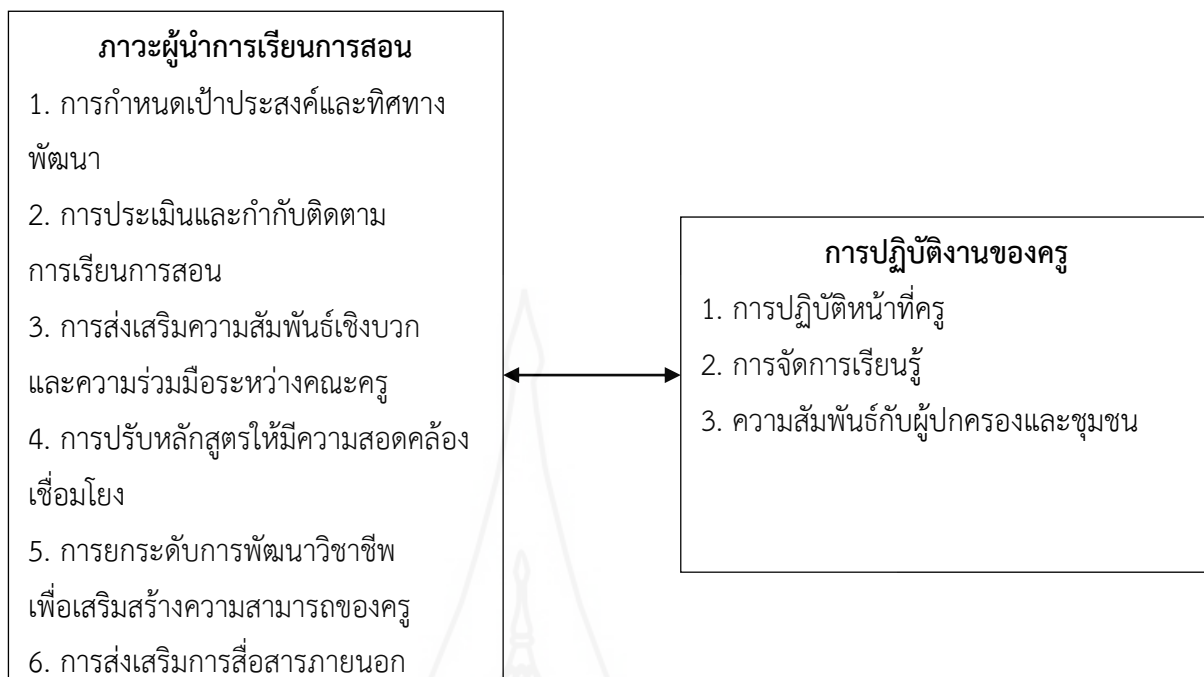
4.1.2 การปฏิบัติงานของครู ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

4.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 จำนวน 701 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2563)

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของ 1) Hallinger and Murphy (1985) 2) Weber (1996) 3) Qian, Walker, and Li (2017) อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) 3) Krug (1992) 4) McEwan (1998) อ้างถึงใน สุขฤทัย จันทรทรงกลด, 2558) 5) Mielcarek and Hoy (2005) อ้างถึงใน ศรีติพงษ์ ภูวีชรวรานนท์, 2555) และ 6) Davis and Thomas (1989) อ้างถึงใน บาลกีส คาซา, 2560) สำหรับการวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยเลือกองค์ประกอบของผู้ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของ Qian, Walker, and Li มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางพัฒนา 2) การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก และความร่วมมือระหว่างคณะครู 4) การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง 5) การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู และ 6) การส่งเสริมการสื่อสารภายนอก เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ในส่วนของการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐาน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (คุรุสภา, 2562) ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน แสดงดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

6.1 ภาวะผู้นำการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ การบริหารจัดการกิจการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา การใช้อิทธิพลเพื่อการโน้มน้าวและจูงใจ สร้างความไว้วางใจให้ครูและนักเรียนได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ และแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ให้เกิดการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และชุมชน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้

6.1.1 การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกให้เห็นถึงการวางแผน กำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ โดยให้ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาโรงเรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

6.1.2 การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการให้คำแนะนำและเป็นที่ยกย่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน สังเกตการสอนตามสภาพที่เป็นจริง ดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา สนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เพื่อพัฒนาการสอน และปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและผู้เรียน

6.1.3 การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อปฏิบัติงานของครู การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคณะครู การส่งเสริมให้สร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์ การส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมองค์กรแบบกัลยาณมิตร มีทักษะในการลดปัญหาความขัดแย้ง และการส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

6.1.4 การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจและบริบทของสถานศึกษา การให้ความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตรแก่ครู การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน กำกับติดตามการใช้หลักสูตรของครู การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตร การให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับสภาพความเป็นจริง

6.1.5 การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการวางแผนส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อม การส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการอบรมในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมให้ครูนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาถ่ายทอดให้กับเพื่อนครู การส่งเสริมให้ครูนำเสนอผลงานที่ประสบความสำเร็จแก่เพื่อนครูและสาธารณชน

6.1.6 การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการสื่อสารเพื่อสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานภายนอก การส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา การสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และการเปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

6.2 การปฏิบัติงานของครู หมายถึง บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ การปฏิบัติงานของครูผู้สอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 โดยมีรายละเอียดดังนี้

6.2.1 การปฏิบัติหน้าที่ครู หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียน การมีจิตวิญญาณความเป็นครู การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ การมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง การส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน และการสร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และเป็นผู้สร้างนวัตกรรม

6.2.2 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงให้เห็นถึง การปฏิบัติหน้าที่พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ และสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน การจัดทำ แผนการเรียนรู้เชิงบูรณาการ การพัฒนาตนเองให้มีความเป็นนวัตกร การดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบการจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน การศึกษาและวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในการเรียนการสอน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน และปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ

6.2.3 ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่โดยการร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนา และแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ศึกษาบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม ส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

6.3 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง หมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือข้าราชการครูที่ปฏิบัติราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

6.4 ครู หมายถึง “ข้าราชการครู” ผู้ที่ประกอบวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีต่าง ๆ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

6.5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 จำนวน 10 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม 2) โรงเรียนปัญญาวรคุณ 3) โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม 4) โรงเรียนวัดนวลนรดิศ 5) โรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์ 6) โรงเรียนวัดรางบัว 7) โรงเรียนวัดประตู่ในทรงธรรม 8) โรงเรียนไชยฉิมพลีวิทยาคม 9) โรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ และ 10) โรงเรียนนวลนรดิศวิทยาคมรัชมิ่งคลาภิเษก

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

7.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสามารถนำผลการวิจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ การสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ไปใช้ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

7.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ เป็นแนวปฏิบัติตนในการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของครู ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

7.3 ครูสามารถนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาวิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า เอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอเนื้อหาสาระตามประเด็น ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอน
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำการเรียนการสอน
 - 1.2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนการสอน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของครู
 - 2.2 ประเภท ขอบข่ายและความรับผิดชอบของครู
 - 2.3 การปฏิบัติงานของครูตามข้อบังคับของคุรุสภา มาตรฐานวิชาชีพครู
3. บริบทการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6
 - 3.1 ข้อมูลทั่วไป
 - 3.2 การจัดการเรียนการสอน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอน

1.1 ความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำการเรียนการสอน

1.1.1 ความหมายของภาวะผู้นำการเรียนการสอน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้นั้น ต้องเป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเรียนการสอน ในปัจจุบันทฤษฎีภาวะผู้นำการเรียนการสอน (Instructional Leadership) ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายในบริบทการบริหารการศึกษาอย่างมี

ประสิทธิภาพ เพราะเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการกิจการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งนักวิชาการในประเทศไทยอาจให้นิยามหรือความหมายของภาวะผู้นำแบบนี้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ (อำภาพรธณ ตันตินาครกุล, 2558) ซึ่งทั้งสองคำมีความหมายเหมือนกัน นักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของคำว่าภาวะผู้นำการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

บรรพต รุ่งเจนทร์ และวัลลภา อารีรัตน์ (2558) กล่าวว่าภาวะผู้นำการเรียนการสอนข.ในการร่วมมือกับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จในการเรียนรู้

เมตตา สอนเสนา และวัลลภา อารีรัตน์ (2559) ให้ความหมายของ ภาวะผู้นำการเรียนการสอน หมายถึง การปฏิบัติ หรือ พฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารในการใช้อิทธิพลเพื่อการโน้มน้าวและจูงใจ ให้ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนให้สำเร็จ

ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง (2563) อธิบายความหมายของ ภาวะผู้นำการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และการกำหนดข้อตกลงร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และการสอนของครูโดยใช้การแลกเปลี่ยนความรู้ทั่วทั้งองค์กร มีความหลากหลายในรูปแบบการพัฒนาและประเมินผล การพัฒนาบรรยากาศสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรม การมีส่วนร่วม ของครูและนักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโรงเรียน

รัตนา ดวงแก้ว (2562) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำการเรียนการสอนว่าสามารถตีความได้ 2 นัย คือ ความหมายเดิมที่ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนเป็นคุณลักษณะหรือเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอน การสังเกตชั้นเรียน การกำกับติดตามการเรียนการสอนของครูและนักเรียน และการพัฒนาวิชาชีพของครู และความหมายแบบใหม่ที่ตีความว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่นอกจากให้ความสำคัญกับหลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นคุณลักษณะหรือพฤติกรรมทางการเรียนการสอนแล้ว ยังต้องจัดการองค์การให้มีวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 และสร้างความความไว้วางใจให้ครูและนักเรียนได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ และแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ อย่างเต็มศักยภาพ

Duke (1987 อ้างถึงในบุญญา พรหมณะ, 2559) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน คือความตั้งใจที่จะจัดสรรเวลาในการปรับปรุงการเรียนการสอน มีความสามารถที่จะใช้เวลาให้มากกว่าปกติให้กับนักเรียนเป็นพิเศษ และยังมีมุ่งเน้นไปที่สวัสดิการของโรงเรียนทั้งหมด และการสร้างวิสัยทัศน์ให้ชัดเจน ตามธรรมชาติของการเรียนการสอนที่ดี

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่าภาวะผู้นำการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ การบริหารจัดการกิจการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ โดยการใช้อิทธิพลเพื่อการโน้มน้าวและจูงใจ สร้างความไว้วางใจให้ครูและนักเรียนได้แสดงความคิดสร้างสรรค์และแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ ให้เกิดการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และชุมชน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

1.1.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำการเรียนการสอน

ความเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันส่งผลโดยตรงต่อการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำขององค์กรจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในการวางแผนและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ามีนักวิจัยและนักวิชาการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการกิจการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน และนิยามความหมายของภาวะผู้นำแบบนี้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ และภาวะผู้นำการเรียนการสอน ซึ่งทั้งสองคำมีความหมายเหมือนกัน ผู้วิจัยจึงขอใช้คำว่าภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนในการวิจัยนี้

บุญพา พรหมณะ (2559) ภาวะผู้นำการเรียนการสอนมีความสำคัญอย่างมากกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการประสานงาน ควบคุม นิเทศติดตาม พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ทั้งนี้ภาวะผู้นำการเรียนการสอนนั้นเกิดขึ้นมาจากการผสมผสานความเป็นผู้เชี่ยวชาญ และคุณสมบัติในการจูงใจคนในการปฏิบัติงานด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน และพร้อมที่จะทำงานกับครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

เกตุสุดา กิ่งการจร (2560) กล่าวถึง ความสำคัญของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารว่า ผู้บริหารที่เป็นผู้นำการเรียนการสอน สามารถกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาตนเองของครู ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้และกลวิธีการสอนที่หลากหลาย ส่งผลให้คุณภาพของสถานศึกษาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น สามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของการบริหารและการจัดการศึกษา

เมตตา สอนเสนา และ วัลลภา อารีรัตน์ (2559) กล่าวว่า การที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเรียนการสอน ที่แสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์สามารถโน้มน้าว จูงใจ หรือชี้แนะให้บุคลากรในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง เข้าใจตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา รวมถึงประสานสัมพันธ์กันทั้งงานวิชาการ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียน อันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงสามารถที่จะกล่าวได้ว่าแบบของผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญกับความสำเร็จในการบริหารจัดการในสถานศึกษา

ทวีศักดิ์ ยศธา, ชูศักดิ์ เอกเพชร และวีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2558) กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำการเรียนการสอนว่าภาวะผู้นำการเรียนการสอนเป็นพฤติกรรมกรปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่แสดงออกถึงความรู้ความสามารถและทักษะในการบริหารจัดการเรียนการสอนร่วมกับครู เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำให้ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมายและโครงสร้างสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

Murphy and Kevin (1999, p. 163) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของภาวะผู้นำการเรียนการสอนไว้ว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อบทบาท ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษา ในอนาคตจะต้องสร้างทั้งองค์การและ ปรับปรุงระบบใหม่เพื่อสอดคล้องกับความต้องการของโครงสร้างสังคมใหม่ ความรู้ใน การสอนและหลักสูตรจะเน้นทักษะหนึ่งในการเป็นผู้นำ จากที่มุ่งเน้นที่การสอนและ การเรียนรู้ จากด้านของจรรยาบรรณในการทำงาน มีการยอมรับฟังจากผู้ร่วมงาน และช่วยในการกำหนดทิศทางในโรงเรียน และยิ่งไปกว่านั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมองการศึกษาเป็นส่วนประกอบหนึ่งของการบริหารเพื่อต่อสู้กับปัญหาที่ไม่ต้องให้นักเรียนเผชิญหน้าอย่างโดดเดี่ยว

Chell (2001, p. 5) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของภาวะผู้นำการเรียนการสอนว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ทำหน้าที่บริหารงานภายในสถานศึกษาและเป็น ผู้ซึ่งมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครู ตลอดจนมีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา การศึกษาถึงภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นหนทางหนึ่งอันจะนำไปสู่การสร้างควมมีประสิทธิภาพ เป็นเลิศของสถานศึกษา

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่าภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาสถานศึกษา เพราะภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษานั้นสามารถสร้างวิสัยทัศน์ และขับเคลื่อนสถานศึกษา จนนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ของสถานศึกษาได้ โดยกระบวนการโน้มน้าวของผู้บริหารสถานศึกษา ในการสร้างเป้าหมายความสำเร็จที่จุดเดียวกันขององค์กร

1.2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนการสอน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย เรื่องของภาวะผู้นำ พบว่าผู้ที่เป็ผู้นำที่มีภาวะผู้นำนั้นจะต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้สามารถใช้เทคนิคเชิงเหตุผลและใช้วิธีการชักจูงเชิงอารมณ์ เพื่อให้เกิดการกระตุ้นหรือผลักดันให้เกิดประสิทธิภาพให้แก่องค์กร ควบคู่กับการประเมินผลที่ตามมาเชิงเหตุผลและเชิงอารมณ์ของการพัฒนาตนเองด้วย เพื่อความสำเร็จในครั้งต่อไป (Hughes, Ginnett & Curphy, 2012 p.6 อ้างถึงใน ปัญญาวุฒิ ธนาวุฒิ 2558, น. 14) มีนักวิชาการจำนวนมากได้ค้นคว้าทฤษฎีภาวะผู้นำที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคแต่ละสมัยทำให้ภาวะ

ผู้นำมีประสิทธิภาพมากที่สุดในการบริหารจัดการองค์กร โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ ศึกษาเพื่อระบุลักษณะองค์ประกอบหรือปัจจัยที่ทำให้ผู้นำมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยสามารถแสดงวิวัฒนาการของแนวคิด และทฤษฎีภาวะผู้นำสำคัญโดยสรุปได้ 4 ลักษณะดังนี้ (Lussier & Achua, 2010 อ้างถึงในสุกฤษฎี ขวัญเมือง 2559, น. 12)

1. ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ เป็นทฤษฎีที่มีแนวความคิดว่า บุคคลบางกลุ่มมีภาวะผู้นำติดตัวมาตั้งแต่เกิด และภาวะนั้นเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีลักษณะที่สามารถพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพได้ เช่น สติปัญญา (Intelligence) ความซื่อตรง (Honesty) ความน่าเชื่อถือ ศรัทธา (Charisma) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ความทะเยอทะยาน (Ambition) ความมั่นคง (Integrity) ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self confidence) ความยุติธรรม (Fairness) และความจงรักภักดี (Loyalty)

2. ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม มีแนวความคิดที่แตกต่างจากทฤษฎีภาวะผู้นำคุณลักษณะ เพราะนักทฤษฎีและนักวิชาการเชื่อว่าความสำเร็จของผู้นำเกิดจากประพฤติปฏิบัติมากกว่าลักษณะที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด จึงศึกษาค้นคว้าหาแบบพฤติกรรมที่ทำให้ผู้นำประสบความสำเร็จพบว่า ผู้นำและผู้ตามต่างมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ผู้นำที่บริหารโดยการผสมกันของคุณลักษณะ ทักษะและพฤติกรรมที่ผู้นำจะมีผลงานที่มีประสิทธิภาพ

3. ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ นักวิชาการมีแนวคิดว่าผู้นำที่ดีมีประสิทธิภาพจะต้องสามารถจะต้องสามารถปรับเปลี่ยนภาวะผู้นำของตนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ โดยทฤษฎีนี้จะใช้วิธีการยึดหยุ่นในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ บุคลิกภาพของผู้นำ วิธีปฏิบัติของผู้นำและผู้ตาม ระดับความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน ความกดดัน เวลา ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสภาพแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม มีการแข่งขันกันทางธุรกิจสูงขึ้น นักวิจัยพยายามค้นคว้าว่าทฤษฎีภาวะผู้นำรูปแบบที่จะทำให้อำนาจประสบความสำเร็จ พบว่าผู้นำต้องพัฒนาตนเองและพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาไปพร้อม ๆ กัน

4. ทฤษฎีภาวะผู้นำบูรณาการ เป็นทฤษฎีที่รวมทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม และทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ เข้าด้วยกัน ประกอบด้วยทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบารมี ทฤษฎีภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน และทฤษฎีภาวะผู้นำแบบสร้างความเปลี่ยนแปลง

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนซึ่งมีวิวัฒนาการมาจากทฤษฎีภาวะผู้นำในแต่ละสมัยโดยมีนักวิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของ Hallinger and Murphy

Hallinger and Murphy (1985 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) จากการเก็บข้อมูลโดยการสำรวจพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา การใช้แบบสอบถามบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และ

การศึกษาเอกสาร ใน ค.ศ. 1985 เกี่ยวกับพฤติกรรมในการวินิจฉัยเพื่อช่วยเหลือการเรียนรู้ของนักเรียน การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนหลักสูตรและการเรียนการสอน มีการนำผลการวิจัยดังกล่าวมาพัฒนาเครื่องมือใช้ประเมินภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารชั้น ประกอบด้วย 3 มิติ ดังนี้

1. มิติของการกำหนดพันธกิจ กล่าวถึงการกำหนดกรอบเป้าหมายของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนร่วมกับชุมชน ผู้ปกครอง และบุคลากรเพื่อทราบปัญหาและกำหนดเป้าหมายในการลงมือแก้ปัญหา ตลอดจนสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ

2. มิติการบริหารจัดการหลักสูตร โปรแกรมการจัดการเรียนการสอน กล่าวถึงการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษากับครู ด้านการนิเทศและประเมินการสอนของครู โดยการสนับสนุนการสอน การติดตามการเรียนการสอน การบริหารจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการประสานงานหลักสูตร โดยการเปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน โดยการนำผลการทดสอบของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดเป้าหมาย ประเมินหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และการวัดความก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายของโรงเรียน

3. มิติการส่งเสริมบรรยากาศขององค์กร กล่าวถึงงานกิจกรรมทางอ้อมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้เชิงบวก ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพ การสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูและนักเรียน การพัฒนาและควบคุมการใช้มาตรฐานการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของ Weber

Weber (1996 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) ได้เสนอโมเดลโดยผสมผสานงานวิจัยเกี่ยวกับการแบ่งปันภาวะผู้นำ (Shared Relationship) และการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) เพื่อสร้างโรงเรียนที่มุ่งเน้นด้านวิชาการและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทุกคน

1. มิติการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน เป็นมิติที่ต้องอาศัยความร่วมมือและการสะท้อนความคิดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อสร้างพันธกิจร่วมของโรงเรียนที่มีความชัดเจน และเปิดเผย โดยผู้นำโรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรนักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยมและความคาดหวังของโรงเรียน

2. มิติการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน มิตินี้ต้องสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่เน้นการเรียนการสอน และการนิเทศลงสู่ห้องเรียน สนับสนุนครูให้มีทรัพยากรที่ต้องการ เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จ ผู้บริหารช่วยให้

ครูใช้ข้อมูลการวิจัยที่ทันสมัยกับแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด และกลวิธีการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน นั่นก็คือการเรียนรู้ที่คาดหวังของนักเรียน

3. มิติการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก ประกอบด้วยความคาดหวังและทัศนคติของชุมชนในโรงเรียนทั้งหมด ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวกโดยการสื่อสารเป้าหมายของการเรียนการสอน สร้างความคาดหวังสูงจากการปฏิบัติสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นระเบียบเรียบร้อย เสริมสร้างวินัยที่ชัดเจน และสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เพิ่มความผูกพันกับโรงเรียน

4. มิติการสังเกตและการปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นมิติที่ต้องเริ่มจากการสร้างความสัมพันธ์ที่ไว้วางใจและยกย่องนับถือซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับบุคลากรของโรงเรียนซึ่งการสังเกตในชั้นเรียนเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดปฏิสัมพันธ์แบบมีอาชีพ นั่นคือทำให้มีการพัฒนาวิชาชีพทั้งผู้สังเกตและผู้ถูกสังเกตอาจ กล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ที่ดีช่วยพัฒนาบุคคลทั้งสองฝ่ายให้ได้รับข้อมูลที่มีความหมายเพื่อความเติบโตในวิชาชีพ

5. มิติการประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน มิตินี้สำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ผู้นำการเรียนการสอนควรเริ่มต้นจากการมีส่วนร่วมในการวางแผนการออกแบบการบริหารจัดการ การวิเคราะห์ และการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร จาก การตรวจสอบหลักสูตร และการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้ครูสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการแก้ไขและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของ Krug

Krug (1992) กล่าวถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ดังนี้

1. การกำหนดพันธกิจ กำหนดพันธกิจการมีเป้าหมายที่ชัดเจนแล้ว จำเป็นจะต้องสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจด้วย การทำกรอบเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และพันธกิจต้องไม่ตั้งเป้าหมายที่สูงจนเกินไปเป็นไปตามสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น

2. การจัดการหลักสูตรและการสอน บริการหลักที่โรงเรียนเสนอคือการสอน ผู้นำที่มีประสิทธิผลให้ข้อมูลที่ครูต้องใช้ในการวางแผนชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและ ให้การสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง ผู้บริหารจำเป็นต้องตระหนักถึงความต้องการพิเศษของพื้นที่การเรียนการสอน

3. การนิเทศการสอน ผู้นำมีการนิเทศเพื่อพัฒนา ทั้งยังต้องให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูรายบุคคล ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

4. การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ผู้นำที่มีประสิทธิผลนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์หลายในการประเมินความก้าวหน้า และทำอย่างเป็นประจำ

5. การส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนการสอน บรรยากาศโรงเรียนแสดงถึงคุณค่าของการจัดการเรียนรู้ และส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จ ผู้นำเป็นผู้รับผิดชอบการสร้างบรรยากาศทางการศึกษาในทุกระดับ และบรรยากาศนี้จะช่วยดึงพลังของนักเรียนและครูออกมา

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของ McEwan

McEwan (1998 อ้างถึงใน สุขฤทัย จันทรทรงกลด, 2558) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 ด้าน คือ

1. กำหนดเป้าหมายทางวิชาการที่ชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้าใจเป้าหมายและทิศทางที่สถานศึกษามุ่งไปอย่างชัดเจน โดยวิเคราะห์จากสภาพแวดล้อมขององค์การให้ชัดเจนเสียก่อน จะช่วยให้สามารถดำเนินงานอย่างมีทิศทางที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

2. เป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน เป็นความร่วมมือร่วมใจของบุคคลเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยมีองค์ประกอบ 3 ประการคือมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนมีการจัดลำดับความสำคัญในการทำงาน และมีผล การทำงาน

3. สร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เมื่อบรรยากาศสถานศึกษาแสดงถึงคุณค่าของการจัดการเรียนรู้ และส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จ จึงทำให้ไม่เป็นการยากที่จะเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการศึกษาในทุกระดับ และบรรยากาศนี้จะช่วยดึงพลังของนักเรียนและครูออกมา โดยมีหลากหลายวิธีที่จะทำให้เกิดได้ เช่น การจัดให้มีการปลอดภัย และเป็นระเบียบ จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ และให้เข้าใจว่าสิ่งที่ดีที่สุดในชีวิตคือการที่แต่ละคนทำสวนของตนเองที่ดีที่สุด

4. สื่อสารวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน มีงานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนชี้ให้เห็นว่าการมีเป้าหมายที่ชัดเจนแล้วจำเป็นจะต้องสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าใจ ด้วยการทำกรอบเป้าหมายของวัตถุประสงค์และพันธกิจ ซึ่งต้องไม่ตั้งเป้าหมายสูงเกินไปให้เป็นไปตามสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น หากดำเนินการโดยไม่มีพันธกิจที่ชัดเจนก็เหมือนการเดินทางไร้จุดหมาย

5. ตั้งความคาดหวังสูงเกี่ยวกับทีมงาน ผู้นำจะต้องทำงานอย่างหนักในการสร้างความร่วมมือกับบุคคลอื่นในการสร้างความร่วมมือการพัฒนาตนเองทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพพยายามจะรวบรวมทักษะต่าง ๆ ของแต่ละคนและการพัฒนาบุคลากรในองค์กร มักจะมองในเรื่องทักษะและความรู้ที่แต่ละคนมีอยู่แล้วทำการฝึกอบรม เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้มีความสามารถสูงขึ้น อาจจะเป็นผลดีในการทำงานผู้บริหารต้องมีความรู้ในการบริหารคนให้มีลักษณะที่ดีขึ้น

6. พัฒนาบุคลากรครูให้เป็นผู้นำ โดยให้ครูเป็นผู้ที่มีลักษณะของบุคคลที่กล้าคิดกล้าทำ มีความคิดสร้างสรรค์ มุ่งมั่นในการทำงาน สร้างบุคลากรครูให้มีความเข้มแข็งในการทำงาน โดยเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาการเพิ่มศักยภาพเกี่ยวกับการสอนและการเรียนรู้ โดยเน้นให้ครูที่เชี่ยวชาญด้านการสอนให้คำชี้แนะและให้คำปรึกษาครูคนอื่น ตลอดจนร่วมมือร่วมปฏิบัติภารกิจแบบกัลยาณมิตรต่อกัน

7. พัฒนาและคงไว้ซึ่งเจตคติในทางบวกกับนักเรียน บุคลากรครู และผู้ปกครอง โดยต้องเริ่มจากการทำความเข้าใจในงานด้านต่าง ๆ ต้องมีการปรึกษาหารือร่วมกันให้นักเรียนบุคลากรครูและผู้ปกครองนั้นมีทัศนคติที่ดีต่อสถานศึกษา อาจจะทำให้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายร่วมกัน กำหนดพันธกิจ กรอบการทำงานต่าง ๆ ความรักและความเชื่อมั่นต่อสถานศึกษาช่วยให้นักเรียน ครู และผู้ปกครองมีเจตคติทางบวกอันจะส่งผลให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นและได้รับความร่วมมือจากฝ่าย

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของ Davis and Thomas

Davis and Thomas (1989 อ้างถึงใน บาลกีส คาช่า, 2560) กล่าวถึงองค์ประกอบพฤติกรรมภาวะผู้นำการเรียนการสอนไว้ 8 ประการ คือ

1. กระตุ้นให้ครูตระหนักและเห็นด้วยในการพัฒนาโรงเรียนและคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการกระตุ้นให้ครูตระหนักถึงความต้องการในการพัฒนาโรงเรียนและคาดหวังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

2. การมีบทบาทสำคัญในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงด้านการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความความกระตือรือร้นในการทำงาน และพัฒนางานด้านการเรียนการสอนให้เป็นรูปธรรมเช่น วางแผนด้วยความมั่นใจ ติดตามบริการบุคลากรในโอกาสต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคณะครูผู้ร่วมทำงานโดยการส่งบุคลากรไปฝึกอบรม กระตุ้นและสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือครูในทุกด้าน

3. การสร้างสิ่งจูงใจให้ครู โดยการให้รางวัลสนับสนุนงานด้านการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ระบบการให้รางวัลแก่นักเรียนและครูที่มีการปฏิบัติงานยอดเยี่ยม เช่น การใช้คำขวัญเป็นแรงจูงใจในการทำงาน ให้การยกย่อง รวมทั้งบำรุงรักษา และพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีของคณะทำงาน

4. การติดตามครูดูแลความก้าวหน้าด้านการเรียนการสอน หลักฐานทางด้านเอกสารที่ดีมีประสิทธิภาพ คือผลความก้าวหน้าของนักเรียนอาจจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละระดับชั้น แต่ละชั้น และแต่ละคน หลักฐานเช่นนี้จะสะท้อนพฤติกรรมทางวิชาการที่สำคัญและมีคุณค่าทางการเรียนการสอน

5. การใช้ทรัพยากรบุคคลและวัสดุอย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์และทรัพยากรบุคคล เพื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ใช้อย่างสร้างสรรค์ โดยการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน การสนับสนุนความคาดหวังด้านการเรียน การสอนของครู ส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน

6. การสร้างสภาพแวดล้อมในห้องในโรงเรียนให้ปลอดภัยและเป็นระเบียบ ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบต่อการสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ให้เป็นระเบียบ และปลอดภัย โดยการป้องกันสิ่งรบกวนในเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

7. การติดตามการปฏิบัติการสอนของครู ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถติดตามปัจจัยอื่น ๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะสัมพันธ์กับการพัฒนางานด้านการเรียนการสอนผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุนครูให้ใช้แผนการสอน และการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนการสอนที่ดีกว่า ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมที่สูงขึ้น เพื่อให้ครูมีความพึงพอใจในงานที่ทำมากขึ้น และรู้ถึงความสามารถของตนเอง ให้รางวัลกับครูที่มีผลสัมฤทธิ์ดี โดยดูจากการกำหนดการบ้าน การทำงานซ้ำ ๆ ซึ่งจะสามารถช่วยให้นักเรียนที่มีปัญหาได้ และให้คำชมแก่นักเรียนที่ปฏิบัติงานดี แต่การสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับหน้าที่ด้านการเรียนการสอนที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล คือการสังเกตครูผู้สอนในชั้นเรียน และติดต่อกับคณะครูร่วมปรึกษาหารือเกี่ยวกับหนทางที่จะปรับปรุงและแก้ปัญหา ด้านการเรียนการสอน

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของ Mielcarek and Hoy

Mielcarek and Hoy (2005 อ้างถึงใน ศรุติพงษ์ ภูวิชรวรานนท์, 2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์ตามหลักทฤษฎีที่ปรากฏเกี่ยวกับธรรมชาติและความหมายรวมถึงอิทธิพลของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนซึ่งได้สรุปรูปแบบภาวะผู้นำการเรียนการสอน ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนและสื่อสารให้เป็นที่เข้าใจถึงความหมายที่ใช้ร่วมกัน ผู้นำทำงานกับครูยังมีความร่วมมือเพื่อกำหนด สื่อสาร และใช้เป้าหมายร่วมของโรงเรียนในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานขององค์กร ในการทำให้การปฏิบัติการสอนมีความสอดคล้องตามเป้าหมายในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ตามหลักสูตร และจัดให้มีจุดหมายเพื่อกำหนด เป้าหมายเหล่านี้มุ่งเน้นให้ครูบรรลุพันธกิจร่วมกัน

2. กำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการสอนและการเรียน มิตินี้เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้นำทางวิชาการในเรื่องของหลักสูตรวิชาการกิจกรรมเหล่านี้ ได้แก่การปรากฏกายให้เห็นอยู่ทั่วไปในโรงเรียน การพูดคุยกับนักเรียนและครู การให้คำชมและสะท้อนความคิดเห็นสู่นักเรียน ครู และชุมชน เกี่ยวกับผลของการปฏิบัติงาน และสร้างความมั่นใจว่าเวลาการเรียนการสอนของโรงเรียนจะไม่ถูกรบกวน

3 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูของโรงเรียนอย่างกว้างขวาง มิตินี้เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้นำทางวิชาการส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์นักเรียนให้มากขึ้น โดยการวิเคราะห์ข้อมูล โอกาสในการพัฒนาวิชาชีพครูที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน จัดหาหนังสือและแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ให้ครูเกี่ยวกับอาชีพครู

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของ Qian, Walker, and Li

Qian, Walker, and Li (2017 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำการเรียนการสอนและบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในประเทศจีน ซึ่งปัจจุบันเป็นยุคของการปฏิรูปการศึกษาที่มีการผสมผสานระหว่างแนวคิดแบบดั้งเดิมกับแนวคิดแบบใหม่ โดยเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพแบบเจาะลึกที่มุ่งสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 22 คน ที่มีภูมิหลังต่างกัน ทางด้านประเภทของโรงเรียน เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และคุณลักษณะอื่น ๆ ซึ่งบทบาทดังกล่าวถือเป็นบทบาทหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของจีนที่ต้องตอบสนองทางแนวคิดในการปฏิรูปยุคใหม่ และแนวคิดแบบดั้งเดิม จากผลการวิจัยนี้พบว่าผู้บริหารในบริบทของจีนมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูอย่างมาก รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ในเชิงบวก และความร่วมมือของบุคลากรในองค์กร เพราะถือว่าเป็นมิติสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างสมรรถนะของครู ดังนั้น Model ภาวะผู้นำการเรียนการสอนในบริบทของจีนจึงถือว่ามิติทั้งสองนี้ เป็นมิติที่สะท้อนการลงมือปฏิบัติของความเป็นผู้นำการเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โมเดลภาวะผู้นำการเรียนการสอนของประเทศจีนนี้ประกอบด้วย 6 มิติได้แก่ 1) มิติการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา 2) มิติการประเมินและกำกับติดตามผลการเรียนการสอน 3) มิติการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู 4) มิติการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง 5) มิติการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู และ 6) มิติการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. มิติการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา เป็นมิติสำคัญเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสวงหาจุดแข็งและขยายจุดแข็งของโรงเรียน ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องหลักสูตรและการเรียนการสอน กิจกรรมนอกหลักสูตร หรือกลยุทธ์การพัฒนาคู โดยนำจุดแข็งเหล่านี้ไปใช้ในการพัฒนาแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้ครูเข้าใจภาระงานที่ต้องรับผิดชอบ ตามลำดับความสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน

2. มิติการประเมินและกำกับติดตามผลการเรียนการสอน เป็นมิติที่ผู้บริหารสถานศึกษาแนะนำ และนิเทศครูเพื่อได้ทำการสอน มีประสิทธิภาพ โดยในระหว่างการสอนแต่ละวันผู้บริหารควรให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูโดยตรงเกี่ยวกับการสอนของครู

3. มิติการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู เป็นมิติที่ผู้บริหารสถานศึกษาออกแบบนโยบายใหม่ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมเพื่อให้มั่นใจว่าสภาพแวดล้อมการ

เรียนรู้ร่วมกับคณะครูในองค์กรนั้นมีความปลอดภัยและเป็นเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้กิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อน อาทิ กิจกรรมการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร และกิจกรรมการทำวิจัยแบบร่วมมือกับการเรียนการสอน

4. มติการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง ในมิตินี้ผู้บริหารสถานศึกษาปรับเงื่อนไขการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการบูรณาการและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง โดยปรับปรุงให้นักเรียนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น

5. มติการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู เป็นมติที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน และสนับสนุนให้ครูแสวงหาแหล่งข้อมูล ภายนอกเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

6. มติการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ในมิตินี้ผู้บริหารสถานศึกษานำคณะครูสำรวจและ ความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกเพื่อสนับสนุนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ อาทิ สร้างความสัมพันธ์กับเขตพื้นที่การศึกษา ชุมชน และพันธมิตรของโรงเรียนซึ่งจะเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนมีกลยุทธ์ในการสอนที่ใหม่และทันสมัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำการเรียนการสอนจากนักวิชาการและนักวิจัยหลายท่านพบว่า แนวคิดของ Qian, Walker, and Li มีบริบทด้านการจัดการศึกษาที่ใกล้เคียงกับการจัดการศึกษาของไทย ผู้วิจัยจึงเลือกแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของของ Qian, Walker, and Li มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดแต่ละมิติได้ดังนี้

1. มติการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา

Qian, Walker, and Li (2017 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวว่า มติการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา เป็นมิติสำคัญเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสวงหาจุดแข็งและขยายจุดแข็งของโรงเรียน ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องหลักสูตรและการเรียนการสอน กิจกรรม นอกหลักสูตร หรือกลยุทธ์การพัฒนาคู โดยนำจุดแข็งเหล่านี้ไปใช้ในการพัฒนาแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้ครูเข้าใจภาระงานที่ต้องรับผิดชอบ ตามลำดับความสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน

นอกจากนี้ Hallinger and Murphy (1985 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวถึงการกำหนดกรอบเป้าหมายของโรงเรียนซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนร่วมกับชุมชน ผู้ปกครอง และบุคลากรเพื่อทราบปัญหาและกำหนดเป้าหมายในการลงมือแก้ปัญหา ตลอดจนสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ

Weber (1996 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวเป็นมติที่ต้องอาศัยความร่วมมือและการสะท้อนความคิดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อสร้างพันธกิจร่วมของโรงเรียน

ที่มีความชัดเจนและเปิดเผย โดยผู้นำโรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรนักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการกำหนดวิสัยทัศน์ค่านิยมและความคาดหวังของโรงเรียน

Krug (1992) กล่าวถึง การกำหนดพันธกิจการมีเป้าหมายที่ชัดเจนแล้ว จำเป็น จะต้องสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจด้วย การทำกรอบเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และพันธกิจ ต้องไม่ตั้งเป้าหมายที่สูงจนเกินไปเป็นไปตามสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น

McEwan (1998 อ้างถึงใน สุขฤทัย จันทรทรงกลด, 2558) กล่าวถึง ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องเข้าใจเป้าหมายและทิศทางที่สถานศึกษามุ่งไปอย่างชัดเจน โดยวิเคราะห์ จากสภาพแวดล้อมขององค์การให้ชัดเจนเสียก่อน จะช่วยให้สามารถดำเนินงานอย่างมีทิศทาง ที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังต้องมีการสื่อสารวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน มีงานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนชี้ให้เห็นว่าการมีเป้าหมายที่ชัดเจนแล้วจำเป็นจะต้อง สื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าใจ ด้วยการทำกรอบเป้าหมายของวัตถุประสงค์และพันธกิจ ซึ่งต้อง ไม่ตั้งเป้าหมายสูงเกินไปให้เป็นไปตามสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น หากดำเนินการโดยไม่มีพันธกิจ ที่ชัดเจนก็เหมือนการเดินทางอย่างไร้จุดหมาย

Mielcarek and Hoy (2005) กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนและ สื่อสารให้เป็นที่เข้าใจถึงความหมายที่ใช้ร่วมกัน ผู้นำทำงานกับครูยังมีความร่วมมือเพื่อกำหนด สื่อสาร และใช้เป้าหมายร่วมของโรงเรียนในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานขององค์การ ในการทำให้การ ปฏิบัติการสอนมีความสอดคล้องตามเป้าหมายในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ตามหลักสูตร และจัดให้มี จุดหมายเพื่อก้าวหน้า เป้าหมายเหล่านี้มุ่งเน้นให้ครูบรรลุพันธกิจร่วมกัน

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการและนักวิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอน ในบริบทของการจัดการศึกษาในประเทศไทย และได้ให้ความหมายของมิติการกำหนด เป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา ไว้ดังนี้

บรรพต ฐ์เจน และวัลลภา อารีรัตน์ (2558) กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดภาพอนาคต เป้าหมาย และพันธกิจ ที่มุ่ง พัฒนาการเรียนการสอน โดยมีส่วนร่วมของบุคลากรชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

บุญพา พรหมณะ (2559) กล่าวถึง การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดเป้าหมายทางด้านวิชาการของโรงเรียนให้มีความชัดเจน มีกรอบเวลา มีการวางแผน แนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน การมีส่วนร่วมในการทำงานของคณะครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย

พัชรภรณ์ จันทพล (2559) กล่าวว่า การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน หมายถึง การแสดงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ในการวางแผนยุทธศาสตร์ทางวิชาการของโรงเรียน โดยการ

วิเคราะห์สภาพงานวิชาการ กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ นโยบาย มาตรฐานและดัชนีชี้วัดคุณภาพ ผลการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด

เกตุสุตา กิ่งการจร (2560) กล่าวการกำหนดเป้าหมายโรงเรียน หมายถึง การกำหนดขอบเขตด้านวิชาการของโรงเรียน โดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม มีการประเมินความต้องการของครูเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน ใช้ข้อมูลด้านผลการเรียนของนักเรียนในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนและพัฒนาเป้าหมายของโรงเรียนเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนในทุกช่วงชั้น

บาลกีส ภาษา (2560) กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน หมายถึง การแสดงออกถึงการวางแผนงาน การมีแนวทางดำเนินงานไปสู่เป้าหมายมีจุดมุ่งหมายชัดเจน โดยการใช้ความรู้ความสามารถ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไปสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา หมายถึง การวางแผนและกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์สภาพแล้วกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ โดยให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาโรงเรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

2. มิติการประเมินและกำกับติดตามผลการเรียนการสอน

Qian, Walker, and Li (2017 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวว่า มิติการประเมินและกำกับติดตามผลการเรียนการสอน เป็นมิติที่ผู้บริหารสถานศึกษาแนะนำ และนิเทศครูเพื่อได้ทำการสอนมีประสิทธิภาพ โดยในระหว่างการสอนแต่ละวันผู้บริหารควรให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูโดยตรงเกี่ยวกับการสอนของครู

นอกจากนี้ Hallinger and Murphy (1985 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวถึง การบริหารจัดการหลักสูตร/โปรแกรมการจัดการเรียนการสอน กล่าวถึงการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษากับครูด้านการนิเทศและประเมินการสอนของครู โดยการสนับสนุนการสอน การติดตามการเรียนการสอน การบริหารจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการประสานงานหลักสูตร โดยการเปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน โดยการนำผลการทดสอบของผู้บริหารสถานศึกษา ในการกำหนดเป้าหมาย ประเมินหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และการวัดความก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายของโรงเรียน Weber (1996 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวว่า การสังเกต และการปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นมิติที่ต้องเริ่มจากการสร้างความสัมพันธ์ที่ไว้วางใจ และยกย่องนับถือซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับบุคลากรของโรงเรียนซึ่งการสังเกตในชั้นเรียนเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดปฏิสัมพันธ์

แบบมืออาชีพ นั่นคือทำให้มีการพัฒนาวิชาชีพทั้งผู้สังเกต และผู้ถูกสังเกตอาจ กล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์ที่ดีช่วยพัฒนาบุคคลทั้งสองฝ่ายให้ได้รับข้อมูลที่มีความหมายเพื่อความเติบโตในวิชาชีพ

Krug (1992) กล่าวถึง การนิเทศการสอน ผู้นำมีการนิเทศเพื่อพัฒนา ทั้งยังต้องให้ โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูรายบุคคล ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน การกำกับติดตาม ความก้าวหน้าของนักเรียน ผู้นำที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีวิธีการหลากหลายในการประเมิน ความก้าวหน้าและทำอย่างเป็นประจำ

Davis and Thomas (1989 อ้างถึงใน บาลกีส คาซา, 2560) กล่าวถึง การติดตาม การปฏิบัติการสอนของครู ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถติดตามปัจจัยอื่น ๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะสัมพันธ์กับการพัฒนางานด้านการเรียนการสอนผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุนครูให้ใช้แผนการสอน และการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะนำไปสู่ การเรียนการสอนที่ดีกว่า ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมที่สูงขึ้น เพื่อให้ครูมีความพึงพอใจในงานที่ทำ มากขึ้น และรู้ถึงความสามารถของตนเอง ให้รางวัลกับครูที่มีผลสัมฤทธิ์ดี โดยดูจากการกำหนด การบ้าน การทำงานซ้ำ ๆ ซึ่งจะสามารถช่วยให้นักเรียนที่มีปัญหาได้ และให้คำชมแก่นักเรียน ที่ปฏิบัติงานดี แต่การสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับหน้าที่ด้านการเรียนการสอน ที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลคือการสังเกตครูผู้สอนในชั้นเรียนและติดต่อกับคณะครูร่วมปรึกษาหารือเกี่ยวกับหนทางที่จะปรับปรุงและแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน

Mielcarek and Hoy (2005 อ้างถึงใน ศรุติพงศ์ ภู่วัชรวรานนท์, 2555) กล่าวว่า การกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการสอน และมีตินี้เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้นำทางวิชาการในเรื่องของหลักสูตรวิชาการกิจกรรมเหล่านี้ ได้แก่การปรากฏกาย ให้เห็นอยู่ทั่วไปในโรงเรียน การพูดคุยกับนักเรียนและครู การให้คำชมและสะท้อนความคิดเห็น สู่ นักเรียน ครู และชุมชน เกี่ยวกับผลของการปฏิบัติงาน และสร้างความมั่นใจว่าเวลาการเรียน การสอนของโรงเรียนจะไม่ถูกรบกวน

นอกจากนี้ในการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางกาเรียนการสอนในบริบท ของการจัดการศึกษาในประเทศไทยซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการประเมินและกำกับ ติดตามผลการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

บุญพา พรหมณะ (2559) กล่าวว่า การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน หมายถึง การนิเทศติดตามและการประเมินผลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามจุดหมายของหลักสูตร ได้แก่ การเยี่ยมเยียนอย่างไม่เป็นทางการ การสนับสนุนด้านการสอน และ

การให้ผลย้อนกลับแก่ครู ทั้งทางด้านการนิเทศ และการประเมินผล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

พัชราภรณ์ จันทพล (2559) กล่าวว่า การนิเทศการสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการต่อเนื่องจากการบริหารหลักสูตรและการสอน โดยร่วมกับครูในการวางแผนการนิเทศการเรียนการสอนเพื่อแนะนำและเพิ่มพูนศักยภาพ

เกตุสุตา กิ่งการจร (2560) กล่าวว่า การนิเทศและประเมินผลด้านการสอน หมายถึง การกำกับติดตามด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดหมายของหลักสูตร มีการเยี่ยมเยียนอย่างไม่เป็นทางการ การสนับสนุนด้านการสอน และมีการจัดบันทึกการให้ผลย้อนกลับแก่ครู

บาลกีส กาศา (2560) กล่าวว่า การนิเทศ หมายถึง กระบวนการส่งเสริมแนะนำปรึกษาหารือระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูในสถานศึกษานั้นเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนและเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอนอันจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนตามมาตรฐานที่กำหนดโดยมีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ทักษะและประสบการณ์ อันจำเป็นที่จะนำไปใช้ในการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาให้ปรับปรุงตนเองด้านการสอน ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน หมายถึง การให้คำแนะนำและเป็นพี่ปรึกษา สังเกตการสอนตามสภาพที่เป็นจริง บันทึกการนิเทศ และให้คณะครูผลัดเปลี่ยนนิเทศการสอนของครูด้วยกันมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการสอนโดยไม่ให้มีผลกระทบต่อเวลาที่ใช้ในการสอน และให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตร เป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. มิติการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู

Qian, Walker, and Li (2017 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวว่า การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู เป็นมิติที่ผู้บริหารสถานศึกษา ออกแบบนโยบายใหม่ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมเพื่อให้มั่นใจว่าสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ร่วมกับคณะครูในองค์กรนั้นมีความปลอดภัยและเป็นเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษา ควรใช้กิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อน อาทิ กิจกรรม การสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร และกิจกรรมการทำวิจัยแบบร่วมมือกับการเรียนการสอน

นอกจากนี้ Hallinger and Murphy (1985 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวถึง มิติการส่งเสริมบรรยากาศขององค์กร กล่าวถึงงานกิจกรรมทางอ้อมของผู้บริหาร

สถานศึกษาที่ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้เชิงบวก ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพ การสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูและนักเรียน การพัฒนาและควบคุมการใช้มาตรฐานการศึกษา

Weber (1996 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวถึง การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก ประกอบด้วยความคาดหวังและทัศนคติของชุมชนในโรงเรียนทั้งหมด ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก โดยการสื่อสารเป้าหมายของการเรียน การสอน สร้างความคาดหวังสูงจากการปฏิบัติ สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นระเบียบเรียบร้อย เสริมสร้างวินัยที่ชัดเจน และสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เพิ่มความผูกพันกับโรงเรียน

Krug (1992) กล่าวถึง การส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนการสอน บรรยากาศโรงเรียนแสดงถึงคุณค่าของการจัดการเรียนรู้ และส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จ ผู้นำเป็นผู้รับผิดชอบการสร้างบรรยากาศทางการศึกษาในทุกระดับ และบรรยากาศนี้จะช่วยดึงพลังของนักเรียนและครูออกมา

McEwan (1998 อ้างถึงใน สุขฤทัย จันทรทรงกลด, 2558) กล่าวถึง การตั้งความคาดหวังสูงเกี่ยวกับทีมงาน ผู้นำจะต้องทำงานอย่างหนักในการจะสร้างความร่วมมือกับบุคคลอื่น ในการสร้างความร่วมมือการพัฒนาตนเอง ทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ พยายามจะรวบรวมทักษะต่าง ๆ ของแต่ละคนและการพัฒนาบุคลากรในองค์การ มักจะมองในเรื่องทักษะและความรู้ที่แต่ละคนมีอยู่แล้วทำการฝึกอบรมเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้มีความสามารถสูงขึ้น อาจจะเป็นผลดีในการทำงานผู้บริหารต้องมีความรู้ในการบริหารคนให้มีลักษณะที่ดีขึ้น

Davis and Thomas (1989 อ้างถึงใน บาลกีส คาซา, 2560) กล่าวถึง การสร้างสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้ปลอดภัยและเป็นระเบียบ ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบต่อการสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ให้เป็นระเบียบและปลอดภัยโดยการป้องกันสิ่งรบกวนในเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการสร้างสิ่งจูงใจให้ครู โดยการให้รางวัลสนับสนุนงานด้านการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ระบบการให้รางวัลแก่นักเรียนและครูที่มีการปฏิบัติงานยอดเยี่ยม เช่น การใช้คำขวัญเป็นแรงจูงใจในการทำงาน ให้การยกย่องรวมทั้งบำรุงรักษา และพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีของคณะทำงาน นอกจากนี้ในการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนในบริบทของการจัดการศึกษาในประเทศไทย ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู ไว้ดังนี้

จักรพันธ์ ปณฺญารโ (2558) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสิ่งแวดล้อม บรรยากาศที่ดีย่อมส่งเสริม สนับสนุนให้การเรียน มีประสิทธิภาพ มีสุขภาพจิตดีมีความตั้งใจ ใช้เวลาในการเรียนเต็มที่ สิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องสมุด สนามหญ้า สถานที่พักผ่อน และอื่นๆ สิ่งเหล่านี้ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสนใจ สนับสนุน จัดทำ จัดทำให้อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมีมาตรฐานที่พอจะส่งเสริมงานวิชาการให้เจริญงอกงามได้ นอกจากนี้

ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ ควรมีโครงการหรือแผนงานที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้ครูมีความรู้ความสามารถ และมีทักษะทางการเรียนการสอนให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์ อยู่เสมอ

บรรพต ฐ์เจน และวัลลภา อารีรัตน์ (2558) กล่าวว่า การส่งเสริมความร่วมมือ และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมและการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ การสร้างความสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งการสร้าง ความสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งการส่งเสริมสร้างสรรค่นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ และวัฒนธรรมที่ดี เพื่อส่งเสริม และกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน

พิมพาพิณ ทองกิ่ง (2563) กล่าวถึงความสำคัญของบรรยากาศชั้นเรียนว่า เป็นสภาวะการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวผู้เรียน บรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกหรือบรรยากาศชั้นเรียน ที่ดี ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจแก่ผู้เรียนให้เกิดความอยากรู้ อยากรเรียน และเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ดี ย่อมช่วยให้ผู้เรียน ทุกคนรู้สึกถึงความสำคัญของตนเอง มีกำลังใจที่จะพัฒนาตนเองและรักการเรียนรู้ เป็นผู้ที่พร้อมจะ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ดังนั้นบทบาทของครูในการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือ ระหว่างคณะครู หมายถึง การส่งเสริมและการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ ทั้งทาง กายภาพและทางวิชาการ การสร้างความสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่งเสริม สร้างสรรค่นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ และวัฒนธรรมที่ดี เพื่อส่งเสริม และกระตุ้นการเรียนรู้ของ ผู้เรียนควรมีโครงการหรือแผนงานที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้ครูมีความรู้ความสามารถ และมีทักษะ ทางการเรียนการสอนให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ

4. มิติการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง

Qian, Walker, and Li (2017 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวว่า การ ปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง ในมิตินี้ผู้บริหารสถานศึกษาปรับเงื่อนไขการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการบูรณาการและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง โดยปรับปรุงให้นักเรียนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น

นอกจากนี้ Weber (1996 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวถึง การ บริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน มิตินี้ต้องสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน โดย ผู้บริหารสถานศึกษาที่เน้นการเรียนการสอน และการนิเทศของลงสู่ห้องเรียน สนับสนุนครูให้มี ทรัพยากรที่ต้องการ เพื่อให้ นักเรียนมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จ ผู้บริหารช่วยให้ครูใช้ข้อมูลการ วิจัยที่ทันสมัยกับแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด และกลวิธีการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ

โรงเรียน นั่นก็คือการเรียนรู้คาดหวังของนักเรียน และการประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน มิตินี้สำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ผู้นำการเรียนการสอนควรเริ่มต้นจากการมีส่วนร่วมในการวางแผนการออกแบบการบริหารจัดการ การวิเคราะห์ และการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร จากการตรวจสอบหลักสูตร และการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้ครูสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยสารการแก้ไข และปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

Krug (1992) กล่าวถึง การจัดการหลักสูตรและการสอน บริการหลักที่โรงเรียนเสนอคือการสอน ผู้นำที่มีประสิทธิผล ให้ข้อมูลที่ครูต้องใช้ในการวางแผนชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และให้การสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง ผู้บริหารจำเป็นต้องตระหนักถึงความต้องการพิเศษของพื้นที่การเรียนการสอน

นอกจากนี้ในการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนในบริบทของการจัดการศึกษาในประเทศไทยซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง ไว้ดังนี้

ศรุตพิงค์ ภูวธีรวานนท์ (2555) กล่าวว่า พัฒนาหลักสูตรและการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีความรอบรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน กำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ ของโรงเรียน บริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการที่ร่วมกันกำหนด กำกับนิเทศ ติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และประเมินผลการปฏิบัติการสอนของครู จัดเวลา และทรัพยากรที่จำเป็นต่อการสอนอย่างเพียงพอ ปรับปรุงและพัฒนาาระบบประกันคุณภาพของการศึกษาของโรงเรียน สร้างเครือข่าย การเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนรวมทั้งติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ

บุญพา พรหมณะ (2559) กล่าวว่า การประสานการใช้หลักสูตร หมายถึง พฤติกรรมการประสานงานกับครูให้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือครู ให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

พัชราภรณ์ จันทพล (2559) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรและการสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดสาระการเรียนรู้ มาตรฐาน และดัชนีชี้วัดคุณภาพ กำหนดเวลาเรียน กำหนดเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล ออกแบบการสอนของแต่ละกลุ่มสาระจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดปี

เกตุสุดา กิ่งการจร (2560) กล่าวว่า การประสานงานการใช้หลักสูตร หมายถึง การกำหนดตัวบุคคลในการประสานงานด้านการใช้หลักสูตรไว้อย่างชัดเจน เพื่อใช้ข้อมูลด้าน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประกอบการตัดสินใจในการนำหลักสูตรไปใช้ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร และกำกับดูแลการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังแต่ละสาระการเรียนรู้

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงหมายถึง การสร้างหลักสูตรสถานศึกษากำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารยังต้องมีความสามารถในการใช้หลักสูตรให้ความช่วยเหลือครูให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการนำหลักสูตร สามารถให้คำแนะนำครูให้นำไปปฏิบัติ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้

5. มิติการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู

Qian, Walker, and Li (2017 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวว่า การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู เป็นมิติที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน และสนับสนุนให้ครูแสวงหาแหล่งข้อมูล ภายนอกเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

นอกจากนี้ McEwan (1998 อ้างถึงใน สุขฤทัย จันทร์ทรงกลด, 2558) กล่าวถึงการตั้งความคาดหวังสูงเกี่ยวกับทีมงาน ผู้นำจะต้องทำงานอย่างหนักในการจะสร้างความร่วมมือกับบุคคลอื่นในการสร้างความร่วมมือการพัฒนาตนเองทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพพยายามจะรวบรวมทักษะต่าง ๆ ของแต่ละคนและการพัฒนาบุคลากรในองค์การ มักจะมองในเรื่องทักษะและความรู้ที่แต่ละคนมีอยู่และ ตั้งความคาดหวังสูงเกี่ยวกับทีมงาน ผู้นำจะต้องทำงานอย่างหนักในการจะสร้างความร่วมมือกับบุคคลอื่นในการสร้างความร่วมมือ การพัฒนาตนเองทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพพยายามจะรวบรวมทักษะต่าง ๆ ของแต่ละคนและการพัฒนาบุคลากรในองค์การ มักจะมองในเรื่องทักษะและความรู้ที่แต่ละคนมีอยู่แล้วทำการฝึกอบรมเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้มีความสามารถสูงขึ้น อาจจะเป็นผลดีในการทำงานผู้บริหารต้องมีความรู้ในการบริหารคนให้มีลักษณะที่ดีขึ้น

Mielcarek and Hoy (2005 อ้างถึงใน ศรุติพงษ์ ภูวีชรวรานนท์, 2555) กล่าวว่า ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูของโรงเรียนอย่างกว้างขวางเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้นำทางวิชาการส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์นักเรียนให้มากขึ้น โดยการวิเคราะห์ข้อมูล โอกาสในการพัฒนาวิชาชีพครูที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน จัดหาหนังสือ และแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ให้ครูเกี่ยวกับอาชีพครู

นอกจากนี้ในการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนในบริบทของการจัดการศึกษาในประเทศไทย ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู ไว้ดังนี้

บุญพา พรหมณะ (2559) กล่าวว่า การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการส่งเสริมเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะของครู ให้ปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ การส่งเสริมให้เข้ารับการฝึกอบรม การสัมมนา และการศึกษาเอกสารต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ชัดเจน และสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน

เกตุสุดา กิ่งการจร (2560) กล่าวว่า การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การแจ้งข่าวสารหรือเผยแพร่ข้อความที่เป็นประโยชน์ในทางส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำทักษะต่าง ๆ ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดให้มีการฝึกใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียน และเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนแก่ครูอยู่เสมอ

สุกฤตา วัฒนเกษมสกุล (2562) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพของครู ให้โอกาสแก่ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ผู้บริหารต้องมีจิตมุ่งมั่นและหวังผลให้เกิดการพัฒนาครูผู้สอนและการพัฒนาด้านการศึกษา เพื่อให้ได้นำความรู้ใช้ตามภารกิจสำคัญของตนเอง และมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพครู และเต็มศักยภาพของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทางร่างกาย จิตใจ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ยังต้องกำหนดโดยบาย เป้าหมายในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ศึกษาสภาพปัญหา สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมอบรม เต็มศักยภาพของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทางร่างกาย จิตใจ สนับสนุนให้ครูศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สร้างขวัญและกำลังใจ พัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู หมายถึง การวางแผนและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะของครู การแจ้งข่าวสารและให้โอกาสแก่ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สามารถนำทักษะต่าง ๆ ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดให้มีการฝึกใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียน

6. มิติการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

Qian, Walker, and Li (2017 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวว่า การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ในมิตินี้ผู้บริหารสถานศึกษานำคณะครูสำรวจ

และ ความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกเพื่อสนับสนุนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
 อาทิสร้างความสัมพันธ์กับเขตพื้นที่การศึกษาชุมชนและพันธมิตรของโรงเรียน ซึ่งจะเป็นการช่วยให้
 ครูผู้สอนมีกลยุทธ์ในการสอนที่ใหม่และทันสมัย

นอกจากนี้ McEwan (1998 อ้างถึงใน สุขฤทัย จันทรทรงกลด, 2558) กล่าวถึง
 การพัฒนาและคงไว้ซึ่งเจตคติในทางบวกกับนักเรียน บุคลากรครู และผู้ปกครอง โดยต้องเริ่มจาก
 การทำความเข้าใจในงานด้านต่าง ๆ ต้องมีการปรึกษาหารือร่วมกันให้นักเรียนบุคลากรครู และ
 ผู้ปกครองนั้นมีทัศนคติที่ดีต่อสถานศึกษา อาจจะทำให้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายร่วมกัน กำหนดพันธกิจ
 กรอบการทำงานต่าง ๆ ความรักและความเชื่อมั่นต่อสถานศึกษาย่อมทำให้นักเรียน ครู และ
 ผู้ปกครองมีเจตคติทางบวกอันจะส่งผลให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น และได้รับความ
 ความร่วมมือจากปาย

Davis and Thomas (1989 อ้างถึงใน บาลกีส กาชา, 2560) กล่าวถึงการมี
 บทบาทสำคัญในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงด้านการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความ
 ความกระตือรือร้นในการทำงาน และพัฒนางานด้านการเรียนการสอนให้เป็นรูปธรรม เช่น วางแผน
 ด้วยความมั่นใจ ติดตามบริการบุคลากรในโอกาสต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคณะครูผู้ร่วมทำงานโดยการส่ง
 บุคลากรไปฝึกอบรม กระตุ้นและสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือครูในทุกด้าน

นอกจากนี้ในการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนในบริบทของ
 การจัดการศึกษาในประเทศไทยซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการส่งเสริมการสื่อสารภายนอก
 เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ไว้ดังนี้

บรรพต รุ่งเจน และวัลลภา อารีรัตน์ (2558) กล่าวว่า การสื่อสารเป้าหมายของ
 โรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจทุกฝ่ายให้ได้รับรู้ และพัฒนาตามวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจ
 ดังกล่าวให้บรรลุผลสำเร็จ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

บุญพา พรหมณะ (2559) กล่าวถึง การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน หมายถึง
 พฤติกรรมการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้สึนึกคิด ทัศนคติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมาย และ
 แนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายโรงเรียน ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียน
 เพื่อให้มีความเข้าใจเป้าหมายของโรงเรียนได้อย่างชัดเจนและทั่วถึง

บาลกีส กาชา (2560) กล่าวว่า การสื่อสารให้ทุกคนมองเห็น และใฝ่ฝันใน
 จุดมุ่งหมายเดียวกันและสามารถประยุกต์ใช้ประสบการณ์ในอดีตมาปรับปรุงอนาคตได้ โดยเน้น
 ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นหลัก

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการ
 เรียนรู้ หมายถึง การสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ สร้างความเข้าใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียน
 ทราบเป้าหมายและแนวทางดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาและบรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู

ความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน รวมทั้งผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียน และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับแรงกดดันจากภายในประเทศจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ส่งผลให้ประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้การติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางที่สนคติความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว รวมทั้งระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหามากหลายประการ นับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับ จุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทยส่วนใหญ่ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 -2579) และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนในอีก 20 ปีข้างหน้า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูก็มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับการวางแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ความหมายและความสำคัญของครู

กระทรวงศึกษาธิการ (2542) ให้ความหมายของคำว่า ครู ไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ว่าหมายถึง บุคลากรวิชาชีพหนึ่งซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

คุรุสภา (2548) ให้ความหมายของคำว่า ครู หมายถึง บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลัก ทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษา ปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐและเอกชน

เยาวภา อาทิตย์ตั้ง (2559) กล่าวว่า ครู หมายถึง ผู้ที่ให้ความรู้ อบรมสั่งสอน ผู้ที่ต่อความรู้กว่า ซึ่งอยู่ได้ในทุกสถานะภาพ อาทิ ผู้ที่มีอายุมากกว่าสอนผู้ที่มีอายุน้อยกว่า

สมหมาย โอภาสี (2558) กล่าวว่า ครู หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่ประจำ โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต่างๆ ตรงกับคำว่าครู หรือผู้สอน

เอกวุฒิ ไกรมาก (2558) อธิบายว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐ และเอกชน

สุวัฒน์ บรรเทาทุกข์ (2558) ข้าราชการครู หมายความว่า ผู้ที่ประกอบวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาของรัฐ

Feng & Sass (2017) ครู หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐ และเอกชน

Darling-Hammond, Hyler & Gardner (2017) ครู หมายความว่า บุคคล ซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการ ต่างๆ ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐและเอกชน

Brookfield (2017) กล่าวว่า ครู หมายถึง ผู้ที่ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจที่ตนเองมี ไปสู่นักเรียนนักศึกษาภายในสถานศึกษาต่าง ๆ

Elbaz (2018) กล่าวว่า ครู หมายถึง ที่ผู้ทำหน้าที่สั่งสอนนักเรียนภายในโรงเรียน จากการศึกษาก็เกี่ยวกับความหมายของครู สรุปได้ว่า ครู หมายถึง บุคคลทำหน้าที่หลัก ทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษา

2.2 ประเภทและขอบข่ายความรับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู

2.2.1 ประเภทของครู

มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสายงานการสอนตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.4/ว 20 สำนัก ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2560 เรื่อง การปรับปรุงมาตรฐานตำแหน่งและ มาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสายงานการสอน (สำนัก

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะประเภทผู้สอนในหน่วยงานการศึกษาสายงานสอนลักษณะงานโดยทั่วไป ดังนี้

1. ครูผู้ช่วย คือ ข้าราชการที่ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการใหม่ และอยู่ระหว่างเตรียมความพร้อม และพัฒนาอย่างเข้มเป็นเวลา 2 ปี

2. ครู คือ ข้าราชการระดับปฏิบัติการที่ผ่านการพัฒนาอย่างเข้มแล้ว หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ โดยมีคุณสมบัติในการของวิทยฐานะ ดังต่อไปนี้ 1. วิทยฐานะครูชำนาญการ ต้องดำรงตำแหน่งครู มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอหรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่า

3. วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ ต้องดำรงตำแหน่งครูที่มีวิทยฐานะครูชำนาญการมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอหรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่า

4. วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ ต้องดำรงตำแหน่งครูที่มีวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอหรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่า

5. วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ ต้องดำรงตำแหน่งครูที่มีวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอหรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่า (สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

2.2.2 ขอบข่ายและความรับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู

ผู้บริหารสถานศึกษาคือผู้อำนวยการ และวางแผนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งผลจากการพัฒนาสามารถพิจารณาได้จากคุณภาพของผู้เรียน ครูจึงเป็นบุคลากรที่มีหน้าที่สำคัญในการรับนโยบายจากผู้บริหารสถานศึกษา แล้วปฏิบัติการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพ มีนักรศึกษาได้กล่าวถึงขอบข่ายและความรับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู ดังนี้

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2547 อ้างถึงใน จารุวรรณ วิจิตรวงศ์วาน 2556, น. 41) กล่าวว่า การปฏิบัติหน้าที่ครูทั่วไปในประเทศต่าง ๆ จะต้องปฏิบัตินอกเหนือการสอน ดังนี้

1. หน้าที่ทั่วไปของครูทุกคนหรือครูประจำชั้น ได้แก่ การบันทึกจำนวนนักเรียนที่มาเรียน ขาดเรียนทุกวัน และรวมเวลาเรียนตลอดจนหาจำนวนเฉลี่ยถึงสิ้นเดือน สำนวนจำนวนหนังสือเพื่อป้องกันการสูญหาย สำนวนโต๊ะเก้าอี้ภายในห้องเรียนอย่างน้อยภาคละครั้ง ทำสมุดประจำชั้น สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน ทำหน้าที่ปฐมพยาบาล พานักเรียนไปตรวจรักษาเมื่อเจ็บป่วย และเป็นผู้แนะแนวนักเรียน

2. หน้าที่บริหารและธุรการ ได้แก่ ควบคุมการขายอาหาร ทำอาหาร ขายหนังสือ และอุปกรณ์ รวมทั้งสั่งมาขาย เก็บค่าบำรุงการศึกษาและออกใบเสร็จ ดูแลการทำสวนของ

โรงเรียนและการเงินที่ได้จากผลผลิต ดูแลการใช้รถของโรงเรียน จัดการป้องกันอัคคีภัยและการฝึกเตรียมพร้อมเมื่อเกิดเพลิงไหม้ และจัดประชุมผู้ปกครอง

3. หน้าที่พิเศษของโรงเรียน ปกติครูจะมีหน้าที่พิเศษหนึ่งหรือสองอย่างทุกคน โดยแบ่งกันระหว่างคณะครู เช่น จัดกิจกรรมกีฬา ดูแลห้องสมุด เป็นปรึกษาชุมชนกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน เป็นครูฝึกดนตรี ดูแลงานยูวกาชาด ลูกเสือ ยุวกษัตริย์ จัดละคร จัดแข่งกีฬา เป็นต้น

4. หน้าที่พิเศษภายนอกโรงเรียน ครูในประเทศที่กำลังพัฒนามักจะได้รับมอบหมายหน้าที่นอกเหนือจากหน้าที่ประจำโรงเรียน เช่น คุมสอบ ตรวจสอบ คัดคะแนนในการสอบต่าง ๆ ในจังหวัด ในเกือบทุกประเทศ ครูจะต้องพร้อมเสมอที่จะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างปิดเทอม นอกจากนี้ ครูยังทำหน้าที่สำรวจสำมะโนประชากร เป็นกรรมการควบคุมการเลือกตั้งและหน้าที่อื่นๆ อีกมากมาย

คุรุสภา (2548) ให้ความหมายของมาตรฐานการปฏิบัติงาน ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สายไหม ดาบทอง (2558) กล่าวถึง การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของครูผู้สอนในการปฏิบัติงานการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดตำแหน่งข้าราชการครู ดังนี้

1. ทำการสอนและอบรมความรู้สามัญและหรือวิชาชีพตามหลักสูตร
2. ให้บริการทางการศึกษาส่งเสริมการเรียนการสอนและให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองของนักเรียนนักศึกษา
3. รับผิดชอบปกครองดูแลความประพฤติการรักษาวินัยและสุขภาพและการดูแลการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนและนักศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย
4. ศึกษาค้นคว้ารวบรวมวิทยาการและประสบการณ์หมายในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
5. เรื่องจัดทำสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ รู้จักใช้และเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนและเครื่องมืออุปกรณ์อื่นๆอย่างถูกต้อง
6. รักษาวินัยและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและนักศึกษา
7. นิเทศหรือช่วยนิเทศในวิชาที่รับผิดชอบวิชาการกลุ่มโรงเรียน
8. ให้คำแนะนำและแนะแนวต่าง ๆ แก่นักเรียนนักศึกษาและชุมชนในด้านวิชาการอื่น ๆ

9. ให้บริการแก่ผู้ปกครองนักเรียนนักศึกษาและชุมชนในด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ

10. ปฏิบัติงานในลักษณะเฉพาะกิจตามลักษณะประเภทการศึกษาและระดับการศึกษา

11. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) กล่าวถึง ลักษณะงานที่ปฏิบัติของครูผู้สอนว่า เป็นผู้ที่มีหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเองและวิชาชีพ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองบุคคลในชุมชน และหรือสถานประกอบการเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน

1. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. จัดอบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3. ปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา

4. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

5. ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน

ตามศัภยภาพ

6. ทำนุบำรุง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และประเมินพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

8. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

บทบาทหน้าที่ของครูตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ครูเชิงราย (2562) กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของครูตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. วางแผนสร้างหน่วยการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้

2. จัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด เปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง แสดงออกอย่างอิสระ และมีส่วนร่วมทุกกิจกรรม

3. จัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งภายในภายนอกสถานศึกษา และจัดหาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในชุมชน เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ แหล่งผลิตศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ฯลฯ

4. พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ ทันทต่อเหตุการณ์ เป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม ปฏิบัติดีต่อเพื่อนครู และนักเรียน

5. จัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ให้มีบรรยากาศดึงดูดความสนใจ ทำทนายให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วม

6. จัดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริง โดยประเมินจากการปฏิบัติ การสังเกต การสัมภาษณ์ จากแฟ้มสะสมงาน ฯลฯ

7. จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

8. จัดทำข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยให้มีการประสานกันระหว่างสถานศึกษา บ้านและชุมชน เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

กัลยาณี พรหมทอง (2563) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของครูว่า บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของครู เป็นกิจที่ครูต้องทำให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ ซึ่งการกระทำของครูอาจจะ เป็นไปโดยอาศัยหลักคุณธรรม จริยธรรม หรือด้วยสำนึก ครู อาจารย์จะต้องปฏิบัติหน้าที่ และมีความรับผิดชอบต่อ การ สอน ถ่ายทอดศิลปะวิทยาการทุกอย่างให้แก่ศิษย์เป็นกัลยาณมิตร ของศิษย์ จะต้องคอยอบรมสั่งสอนให้ศิษย์ตั้งอยู่ในคุณงามความดี

Villegas-Reimer (2003 อ้างถึงใน อรรถนพ จินะวัฒน์ และ รัตนา ดวงแก้ว. 2557, น. 59-60) ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของครูการศึกษา หรือโปรแกรมพัฒนาครูที่ปรึกษาของ นักเรียนฝึกหัดครู พบว่าครูกลุ่มนี้ไม่ได้รับการพัฒนาความรู้ และศาสตร์การสอนจนอาจขาดความ เชื่อวชาญทางการศึกษา บทบาทของครูจึงมีความสำคัญเพราะครูการศึกษาจะเป็นตัวแบบ ที่สามารถ สาธิตการสอนในรูปแบบต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ มีเทคนิคและกระบวนการสอน จึงจะสามารถ กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียน

กล่าวโดยสรุป การปฏิบัติหน้าที่ครู หมายถึง บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ การปฏิบัติงานของครูผู้สอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้

2.3 การปฏิบัติงานของครูตามข้อบังคับของคุรุสภา มาตรฐานวิชาชีพครู

ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 กำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน และตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วย มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ คุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ในส่วนของวิชาชีพครูเพื่อให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงและทิศทางการศึกษาของชาติ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 (1) และ (11) (ฉ) และมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ประกอบกับ

มติคณะกรรมการคุรุสภา ในการประชุมครั้งที่ 13/2561 เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2561 คุรุสภา โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงออกข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วย มาตรฐานวิชาชีพไว้ ดังต่อไปนี้

“มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ” “มาตรฐานการปฏิบัติงาน” และ “มาตรฐานการปฏิบัติตน” ในข้อ 4 แห่งข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 และให้ ให้ความต่อไปนี้แทน

มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบ วิชาชีพได้

มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ หรือการ แสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย การเรียนรู้หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองให้มีทักษะ หรือความชำนาญสูง ขึ้น อย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายความว่า จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้น เป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบ วิชาชีพทางการศึกษาต้องยึดถือปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะ ของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมา ซึ่งเกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ซึ่งมีการให้ความหมายว่า การปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ หรือการแสดงผลพฤติกรรม การปฏิบัติงานและ การพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษา รวมทั้ง ต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และกำหนดมาตรฐาน การปฏิบัติงาน ดังนี้

1. การปฏิบัติหน้าที่ครู

1.1 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู

1.2 ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็น

พลเมืองที่เข้มแข็ง

1.3 ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล

1.4 สร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม

1.5 พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง

จากการศึกษาข้อมูลสามารถสรุปได้ว่า การปฏิบัติหน้าที่ครู หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น พัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล สร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม

2. การจัดการเรียนรู้

2.1 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้

2.2 บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญาผู้คิด และมีความเป็นนวัตกรรม

2.3 ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

2.4 จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน

2.5 วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.6 ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ

จากการศึกษาข้อมูล สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญาผู้คิด และมีความเป็นนวัตกรรม ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน ศึกษาและวิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ

3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

3.1 ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน

3.3 ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม

3.4 ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากการศึกษาข้อมูล สามารถสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่โดยการร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ศึกษาบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า ขอบข่ายและความรับผิดชอบ เกี่ยวกับการปฏิบัติของครู ตามข้อบังคับคุรุสภา มาตรฐานวิชาชีพครู หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของครู ด้านการจัดการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้ทางวิชาการ คุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน ปฏิบัติหน้าที่อื่นนอกเหนือจากการสอนตามที่ได้รับมอบหมายโดยให้ความร่วมมือกับ ผู้ปกครองและชุมชน ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเองและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. บริบทการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

3.1 ข้อมูลทั่วไป

3.1.1 สภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ณ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 ได้กำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ประกอบด้วยท้องที่ เขตพญาไท บางซื่อ ดุสิต สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน ราชเทวี พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย บางแค บางขุนเทียน บางบอน ทุ่งครุ ราษฎร์บูรณะ

จอมทอง คลองสาน ธนบุรี ภาษีเจริญ ตลิ่งชัน ทวีวัฒนา บางพลัด บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ และ หนองแขม กรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตั้งอยู่ที่ เขตราชเทวี

3.1.2 อำนาจหน้าที่

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 วันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ข้อ 5 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

12. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3.1.3 ส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ข้อ 6 ให้แบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย 1. กลุ่มอำนวยการ 2. กลุ่มนโยบายและแผน 3. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ 5. กลุ่มบริหารงานบุคคล 6. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 7. กลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา 8. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 9. หน่วยตรวจสอบภายใน 10.กลุ่มกฎหมายและคดี

3.1.4 วิสัยทัศน์ พันธกิจ

1) วิสัยทัศน์

เป็นผู้นำการจัดการมัธยมศึกษา สู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย

2) พันธกิจ

(1) จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) พัฒนาศักยภาพผู้เรียนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ คุณลักษณะในศตวรรษที่

21

(3) ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ป็นมืออาชีพ

(4) สร้างโอกาส ความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

(5) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(6) พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3) เป้าหมาย

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย จึงได้กำหนด เป้าหมาย ดังนี้

- (1) ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีที่มีคุณภาพบนพื้นฐานความเป็นไทย
- (2) ผู้เรียนมีความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ
- (3) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้อย่าง มีคุณภาพเพื่อยกระดับสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล
- (4) ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาตามสิทธิอย่างเท่าเทียม และ เสมอภาค
- (5) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีคุณภาพตามเกณฑ์ที่ กำหนด
- (6) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาได้รับความร่วมมือจาก ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการจัดการมัธยมศึกษาอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

4) นโยบาย

- นโยบายที่ 1 จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
 นโยบายที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 นโยบายที่ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
 นโยบายที่ 4 สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มี มาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
 นโยบายที่ 5 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

5) กลยุทธ์

- (1) พัฒนารูปแบบในการปลูกฝังความเป็นพลเมืองดี
- (2) พัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลายสู่มาตรฐานสากล
- (3) พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ
- (4) ขยายโอกาสและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา
- (5) เสริมสร้างความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษา
- (6) พัฒนารูปแบบการสร้างเสริมความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายในการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา

6) จุดเน้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมาย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ดังนี้

(1) ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีที่มีคุณภาพบนพื้นฐานความเป็นไทย

จุดเน้น

ก. ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ข. ผู้เรียนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

ค. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงภาวะการณ์ของโลก

ง. ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน

จ. ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตใน

ศตวรรษที่ 21

(2) ผู้เรียนมีความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ

จุดเน้น

ก. ผู้เรียนมีคุณภาพในระดับสากล

ข. ผู้เรียนมีทักษะด้านการอ่านคล่อง เขียนคล่อง ในกลุ่มสาระภาษาไทย

ค. ค่าเฉลี่ยร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอบระดับชาติ (O-NET) ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ อังกฤษ และสังคมศึกษา

(3) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพเพื่อยกระดับสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

จุดเน้น

ก. จัดทำระบบการพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข. ศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาการมีความเข้มแข็ง เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาครู

ค. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

ง. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการปลูกฝังให้มีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ

จ. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความก้าวหน้าตามสายงาน

ฉ. ยกย่องเชิดชูเกียรติผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพมีผลงานเชิงประจักษ์

(4) ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาตามสิทธิอย่างเท่าเทียม และเสมอภาค

จุดเน้น

ก. ประชากรวัยเรียนในเขตพื้นที่บริการ ได้เข้ารับการศึกษารอบทุกคน
 ข. ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ
 ค. ผู้เรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ได้รับการดูแลโดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด

ง. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

จุดเน้น

ก. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีผลการประเมินมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในระดับดีเยี่ยม

ข. สถานศึกษามีผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ระดับสถานศึกษา ในระดับดีเยี่ยม

ค. สถานศึกษาได้รับการรับรองตามมาตรฐานของ สมศ.

ง. สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

จ. สถานศึกษาได้รับการส่งเสริมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community = PLC)

ฉ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ช. นำนวัตกรรม สื่อ เทคโนโลยีหรือผลงานวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการจัดการมัธยมศึกษาอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

จุดเน้น

ก. ภาคีเครือข่าย ได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ข. สร้างภาคีเครือข่ายใหม่เพิ่มขึ้น เพื่อขยายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

7) ค่านิยม

ยึดหลักธรรมาภิบาล สร้างงานสร้างสัมพันธ์ มุ่งมั่นบริการ สืบสานเศรษฐกิจพอเพียง

8) วัฒนธรรมองค์การ

มุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นกัลยาณมิตรกับเพื่อร่วมงาน ร่วมคิดร่วมบริหาร บริการด้วยจิตสาธารณะ

9) เอกลักษณ์องค์การ

รักความเป็นไทย ก้าวไกลสู่สากล

3.2 การจัดการเรียนการสอน

จากข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 (2563: ออนไลน์) แสดงข้อมูลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีจำนวน 67 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 18 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 16 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดกลาง 16 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 17 โรงเรียน มีผู้บริหารจำนวน 235คน มีข้าราชการครูจำนวน 5,227 คน โดยแบ่งกลุ่มโรงเรียนได้ 6 กลุ่ม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

เมตตา สอนเสนา และวัลลภา อารีรัตน์ (2558) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผู้บริหารจำนวน 184 คน และครูจำนวน 3,700 คน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการบริหาร หลักสูตรการเรียนการสอน แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านเงินเดือน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านความสำเร็จของงาน ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 อยู่ระหว่าง 0.60 – 0.78 พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า มี 4 ด้าน ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ได้แก่ ด้านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ด้านการนิเทศและการประเมินผลการปฏิบัติงานสอน โดยค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.71 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 71.0

บรรพต รุ่งเจนทร์ และ วลัยภา อารีรัตน์ (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู ในสถานศึกษาสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ครูในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 32 คน การวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มากที่สุดคือ ด้านการกำหนดและสื่อสารวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ และน้อยที่สุดคือด้านการนิเทศและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ส่วนสมรรถนะครูในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มากที่สุดคือด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ และน้อยที่สุดคือการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการจัดการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับสมรรถนะครู ในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.706 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 49.8 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของภาวะผู้นำการเรียนการสอนในแต่ละด้านที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู มากที่สุดคือ ด้านการบริหาร

จัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ด้านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ ตามลำดับ

สุขฤทัย จันทร์ทรงกลด (2558) ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำนวน 274 คน ผลการวิจัย พบว่า 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดให้มีสิ่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ และด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ส่วนด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน มีภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นอันดับสุดท้าย 2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เกตุสุดา กิ่งการจร (2560) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี จำนวน 300 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน และด้านการจัดให้มีสิ่งเสริมสภาพการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการกำหนดเป้าหมายโรงเรียน และด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กนกอร สมปราชญ์ (2560) ทำการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: การศึกษาทฤษฎีฐานราก มีการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต แบบมีส่วนร่วม การสนทนากลุ่มแบบเจาะจง พื้นที่ในการศึกษาประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการบริหารฝ่ายต่าง ๆ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา

ผู้ปกครอง คีษานินเทคท์และคณะผู้มาศึกษาดูงานโรงเรียนภาคอีสาน ระดับมัธยมศึกษา 3 แห่ง และโรงเรียนระดับประถมศึกษา 3 แห่ง ผลวิจัยพบว่า 1.คุณลักษณะภาวะผู้นำการเรียนรู้ประกอบด้วย (1) ความคิดสร้างสรรค์และความกล้า (2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่ทรงพลังเอื้อต่อการเรียนรู้และการเกิดนวัตกรรม (3) ความยืดหยุ่น (4) การบูรณาการของศาสตร์และเทคนิควิธี (5) เทคโนโลยีในการบริหารจัดการและการเรียนรู้ (6) การเรียนรู้เป็นทีม (7) การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (8) การเปลี่ยนแปลงและมีความเฉพาะตัว (tailor made) (9) ความพอเพียง (10) การวิจัยและพัฒนา 2.เงื่อนไขเชิงสาเหตุของการเกิดภาวะผู้นำการเรียนรู้ ได้แก่ (1) ภูมิหลังส่วนบุคคลแรงบันดาลใจการเป็นผู้สร้างองค์ความรู้และเป็นผู้ขอคิดต่างรวมทั้งการสร้างนวัตกรรม แรงขับเคลื่อนสังคม (ภาวะวิกฤติทางการศึกษาที่กษะความรู้ในศตวรรษที่ 21 และความคาดหวังจากนโยบายเบื้องบน) (2) เงื่อนไขเชิงบริบท (3) เงื่อนไขสอดแทรก (วัฒนธรรมการเรียนรู้ นโยบาย ICT เพื่อการศึกษาและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน) 3. การปฏิบัติการของภาวะผู้นำการเรียนรู้ ได้แก่ (1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมและมุ่งเน้นการเรียนรู้ (2) การค้นหาปัจจัยที่ทำให้เป้าประสงค์สำเร็จ (3) การพัฒนาความสัมพันธ์กับบุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และความไว้วางใจ (4) การคิดหาวิธีการและกลยุทธ์ (5) การออกแบบการเรียนรู้ในลักษณะ backward mapping (6) การสร้างเครือข่ายพันธมิตรให้เพิ่มขึ้น (7) การสร้างอัตลักษณ์และแนวปฏิบัติที่ดี (8)การนำเอาค่านิยมที่ดีมาใช้ (9) การเปลี่ยนห้องสมุดมาเป็นศูนย์เรียนรู้ และ(10) วิจัยและพัฒนา 4. ผลสืบเนื่องจากการมีภาวะผู้นำการเรียนรู้ทั้งต่อตนเองทำให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารจัดการประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของคุณครู และส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางวิชาการและวิชาชีพ

สาริตา กรมดิษฐ์ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ปบ่งเป็น 23 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มครู โดยการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1. ทั้งผู้บริหารและครูเห็นว่าผู้บริหารมีพฤติกรรมภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนด้านการจัดการเรียนการสอนน้อยที่สุด ในขณะที่ผู้บริหารเห็นว่าตนมีพฤติกรรมด้านบรรยากาศการเรียนรู้มากที่สุด แต่ครูกลับเห็นว่าผู้บริหารมีพฤติกรรมภาวะผู้นำด้านหลักสูตรมากที่สุด 2. พฤติกรรมภาวะผู้นำด้านบรรยากาศการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดอาคารสถานที่ การจัดทำมีวิทยากรมาให้ความรู้ การจัดนิทรรศการ และการจัดทัศนศึกษา 3. พฤติกรรมภาวะผู้นำด้านหลักสูตร พบว่าผู้บริหารเน้นเรื่องการวางแผน การกำกับ การติดตามงานด้านหลักสูตร โดยอาศัยความร่วมมือของครูและผู้เกี่ยวข้อง โดยผู้บริหารไม่ได้ลงมือในการจัดทำหลักสูตรในรายละเอียดทุกขั้นตอน เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้บริหารไม่ได้ใช้เวลาในการเข้าสอนเองแต่ได้ใช้เวลาในการเข้านิเทศการสอนของคุณครูด้วยตนเองอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

สุมนา ศรีกงพาน (2560) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้สอนในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำนวน 357 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัดโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะเขตจังหวัดระยองเป็นจังหวัดที่ใหญ่กว่าเขตจังหวัดจันทบุรี และตราด มีจำนวนประชากรมากกว่า รวมไปถึงเป็นแหล่งอุตสาหกรรมผลิตจำนวนมาก ส่งผลให้สหกรณ์ให้ความสำคัญกับการศึกษามากกว่าเขตจันทบุรี และตราดที่เป็นสังคมเกษตรกรรมทำให้ได้รับความร่วมมือ และสนับสนุนจากประชาชนภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวเป็นข้อมูลให้กระทรวงศึกษาธิการได้วิเคราะห์และนำข้อมูลไปพัฒนาจังหวัดที่ต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือทางด้านบุคลากรงบประมาณจะทำให้การศึกษาของประเทศมีการพัฒนาทัดเทียมกัน

จารุวรรณ วิจิตรวงศ์วาน (2556) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำนวน 49 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 196 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการนิยามปัญหา มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการศึกษาหาทางเลือกและการคัดทางเลือก 2. การปฏิบัติงานของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทั้ง 12 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ด้านการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติ

ได้เกิดผลจริง ด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ และด้านการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน มีค่ามัชฌิมเลขคณิต น้อยที่สุด ตามลำดับ 3. การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อิตติยพัทธ์ อยู่จิตร (2558) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือครูในโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี จำนวน 48 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้านโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน นอกนั้นอยู่ในระดับมาก 2. การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ ระดับการศึกษาสูงสุด และวิทยฐานะ พบว่าในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ผลการทดสอบรายคู่ พบว่า เมื่อจำแนกตามอายุ ด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และจำแนกตามอายุราชการและวิทยฐานะ ด้านสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมหมาย โอภาซี (2558) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน (2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ (3) ความสัมพันธ์ ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทิวัลย์ ชาลีเครือ (2559) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการ

สร้างแรงบันดาลใจ ตามลำดับ (2) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูสังกัด สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับ จากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านผลการปฏิบัติงาน ด้านคุณธรรม จริยธรรมด้าน จรรยาบรรณวิชาชีพ และด้านความประพฤติในการรักษาวินัย ตามลำดับ (3) ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด ระยอง โดยรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ สูงอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับ จากมากไปน้อย ดังนี้ ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล กับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านผล การปฏิบัติงานรองลงมาคือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการสร้างแรงบันดาลใจ กับประสิทธิผล การปฏิบัติงานด้านคุณธรรม จริยธรรม และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการกระตุ้นทางปัญญา กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานด้านจรรยาบรรณวิชาชีพตามลำดับ

เชษินีร์ แสวงสุข (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยมีกลุ่มประชากรเป็นครูสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับ จากมากไปน้อย ดังนี้ การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์การ กระตุ้นทางปัญญา การคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล และการสร้างแรงบันดาลใจ 2. ความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ความก้าวหน้าใน ตำแหน่ง ความรับผิดชอบ ความสำเร็จของงาน ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ และการได้รับการยอมรับ 3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการ ปฏิบัติงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .01

ฉัตรวีรยา ธนัชชาอัครสิริ และอนุชนรา รัตนศิริระประภา (2562) ทำการวิจัยสมรรถนะ ของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 มีกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จำนวน 52 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 104 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ นวัตกรรม การนำผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อสังคมผู้อื่น การบริหารงานและการบริหารตนเอง 2. การปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยรายด้านสูงสุดสองอันดับแรก คือ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้เรียน และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

สองอันดับสุดท้าย คือ รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบและปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 3. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิภาพร นนธิสอน สุดารัตน์ สารสว่าง และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2563) ทำการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา อำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ปทุมธานี มีกลุ่มตัวอย่างการวิจัยที่เป็นผู้บริหารและครูในสถานศึกษา 163 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นการใช้ปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 2) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน คือ การจัดการเรียนรู้ การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และการพัฒนาตนเอง และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา อำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศุภรดา วงศ์พุททะ (2559) ทำการวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยมีกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จำนวนทั้งสิ้น 345 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จำแนกเป็นรายด้านและรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละรายด้าน เรียนลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 4 ลำดับ ดังนี้ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ ด้านการพัฒนาการสอน และด้านการสร้างสรรค์ความร่วมมือ
2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูในโรงเรียนพบว่า ข้าราชการเพศต่างกัน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน และปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้าราชการครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

Yamada (2012 อ้างถึงใน สุขฤทัย จันทรทรงกลด, 2558 น.47) ได้ทำการวิจัยถึงความรับผิดชอบและสมรรถภาพในการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษาเมืองเฟสโน รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา พบว่าความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนขึ้นอยู่กับ 1. เตรียมการในด้านการศึกษา 2. ประสบการณ์ในการบริหาร 3. เพศ 4. จำนวนครั้งในการนิเทศผู้ร่วมงาน และ 5. ขนาดของโรงเรียน ส่วนสมรรถภาพของผู้บริหารในการเป็นผู้นำทางวิชาการขึ้นอยู่กับ 1. เพศ 2. การเตรียมการในด้านการศึกษา 3. ประสบการณ์ในการบริหาร 4. จำนวนครั้งในการนิเทศผู้ร่วมงาน และ 5. ขนาดของโรงเรียนในการศึกษายังพบว่า มหาวิทยาลัยและโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา ควรจะได้มีโปรแกรมการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา ในขอบข่ายของภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเป็นผู้นำทางวิชาการแก่ครูผู้สอนได้รวมทั้งสามารถประเมินผลเพื่อช่วยเหลือคณะครูในฐานะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

Kock Slegers & Voeten (2005 อ้างถึงใน จิตติยพัทธ์ อยู่จิตร, 2562 น. 62) ได้ศึกษาการเรียนรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับทางเลือกของครูมัธยมเมื่อการจัดการเรียนรู้ในภาวะแวดล้อมใหม่ โดยการสัมภาษณ์ครูมัธยมชาวเนเธอร์แลนด์ จำนวน 15 คน ได้แสดงให้เห็นถึงสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ 3 ด้าน ซึ่งเป็นทางเลือกเบื้องต้นของครูเหล่านี้ ได้แก่ 1. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน 2. เป้าหมายของการเรียน 3. สิ่งต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน และเมื่อสัมภาษณ์อย่างเจาะลึกกับครูทั้ง 15 คน อีกครั้ง เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของการเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ๆ นอกจากนี้พบว่าครูส่วนใหญ่คิดถึงผลการเรียนโดยไม่คิดถึงวิธีการเรียน และจุดมุ่งหมายของการเรียนเลย ยิ่งไปกว่านั้นครูแทบจะไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการเรียนของผู้เรียนเลย เพราะฉะนั้นเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ๆ ประสบความสำเร็จควรเพิ่มพื้นฐานความรู้ให้แก่ครูมากขึ้นกว่าเดิม

Nik (2015) ได้ทำการวิจัยภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและความมุ่งมั่นของครูในจูเนียร์คอลเลจวิทยาศาสตร์ (MJSC) ประเทศมาเลเซีย โดยใช้การสุ่มตัวอย่างง่าย จากครู 113 คน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำในการเรียนการสอนด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การจัดการโปรแกรมการสอน และการพัฒนาบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนกับระดับความมุ่งมั่นของครูมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ในแง่ของนัยของการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ทักษะความเป็นผู้นำในการสอนเพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นของครู ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนผลการปฏิบัติงานของครู ครูมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ สามารถนำไปสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษาของประเทศในแง่ของความมุ่งมั่นขององค์กรและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

Romazan and Hanifi (2018) ได้ทำการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการรับรู้ความสามารถของครูและประสิทธิภาพของครูโดยรวม โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำในการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา การรับรู้ความสามารถของตนเองของครู และประสิทธิภาพของครูโดยรวม มีกลุ่มตัวอย่างคือครูที่ทำงานในโรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมปลายที่ตั้งอยู่ในเขตเจกเมคอย ของอิสตันบูล จำนวน 427 คน ผลการวิจัยพบว่าความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้ความสามารถของตนเองของครู และประสิทธิภาพของครูโดยรวม นอกจากนี้ยังพบว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำในโรงเรียนที่มีประสิทธิผลและการรับรู้ความสามารถของตนเองของครูเป็นตัวทำนายเชิงบวกและมีนัยสำคัญต่อการรับรู้ประสิทธิภาพของครูโดยรวม แสดงให้เห็นว่าผู้อำนวยการโรงเรียนสามารถนำแนวทางปฏิบัติมาใช้เพื่อยกระดับความสามารถของครู เพื่อให้ครูรู้สึกมีประสิทธิภาพ และมีความสามารถมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันครูที่รู้สึกว่าไม่มีความสามารถจะได้รับแนะนำโดยผู้ที่มีประสบการณ์ในวิชาชีพมากกว่าได้ ซึ่งสามารถสร้างโอกาสให้ครูประสบความสำเร็จได้

Lang and Mark (2019) ได้ทำศึกษาเกี่ยวกับการให้คำแนะนำในการวางแผนเพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการเป็นผู้นำการเรียนการสอนที่รับรู้โดยผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนักในความแตกต่างระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและการรับรู้ของครูเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของผู้นำทางการสอนต่อการดำเนินการตามคำแนะนำที่แตกต่างกัน เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 34 คน และครู 171 คน ครูจากเขตการศึกษาในเมืองใหญ่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของสหรัฐอเมริกา โดยใช้แบบสำรวจที่ออกแบบโดยนักวิจัยสร้างชุดคำแนะนำ 4 ชุด ผลการศึกษาพบว่าครูไม่เห็นด้วยกับผู้บริหารอย่างเต็มที่ ครูรับรู้ข้อความสำรวจเกี่ยวกับการนิเทศและประเมินผลการสอน การคุ้มครองเวลาสอน การให้สิ่งจูงใจสำหรับครูและให้การพัฒนาวิชาชีพโดยที่ไม่มีประสบการณ์กับในระดับเดียวกับที่ผู้บริหารเชื่อว่าในทางปฏิบัติ ความขัดแย้งในระดับสูงระหว่างผู้บริหารและครู ในการแถลงผลสำรวจ ยกประเด็นความเข้าใจผิดมีอยู่ ผลการวิจัยชี้ว่าผู้บริหารโรงเรียนอาจไม่ปรับตัวกับครูผู้สอน การรับรู้ถึงการสนับสนุนของพวกเขาสำหรับการฝึกสอนที่แตกต่าง การศึกษามีนัยสำหรับความเป็นผู้นำในการเรียนการสอนที่ผิดแนวของความเชื่อและทัศนคติที่จัดขึ้นสำหรับนวัตกรรมโดยผู้บริหารโรงเรียนและครูสามารถมีส่วนร่วมในการสร้างอุปสรรคสำหรับการดำเนินการ ดังนั้น การวางแผนการสอนที่แตกต่างควรได้รับการแจ้งโดยเจตนาโดยการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการบริหารและมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครู ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

และการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 โดยสรุปตัวแปรที่นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยด้านภาวะผู้นำการเรียนการสอนประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา 2) การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู 4) การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง 5) การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู และ 6) การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ และตัวแปรด้านการปฏิบัติงานของครูประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย ข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 จำนวน 701 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2563)

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 จำนวน 255 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณทาร์โรว์ ยามาเน่ (Taro Yamane) แล้วสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิโดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นเกณฑ์

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาด สถานศึกษา	สถานศึกษา (แห่ง)	ประชากร (คน)	กลุ่ม ตัวอย่าง (คน)
ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 499 คนลงมา)	3	75	27
ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 500 - 1,499 คน)	1	39	14
ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 1,500 - 2,499 คน)	5	442	161
ขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียน 2,500 คน ขึ้นไป)	1	145	53
รวม	10	701	255

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นจำนวน 3 ตอน ดังนี้
 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา
 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 จากการสังเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนมีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบมีประเด็นคำถามจำนวน 36 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง จำนวน 7 ข้อ
5. ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถครู จำนวน 7 ข้อ
6. ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานของครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้านมีประเด็นคำถามจำนวน 31 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู จำนวน 10 ข้อ

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 ข้อ

3. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน จำนวน 9 ข้อ

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert' scale) มีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในงานวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

2.2.1 ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจาก เอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครู ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดโครงสร้าง และเนื้อหาของแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวทางในการสร้างข้อคำถาม โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นผู้ให้คำปรึกษาในเรื่องรูปแบบ และวิธีการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่จะศึกษา ซึ่งประกอบด้วยภาวะผู้นำการเรียนการสอน 6 องค์ประกอบและมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ตามที่กำหนดการปฏิบัติงานของครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 จำนวน 3 ด้าน

2.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องด้านภาษา แล้วทำการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์ครบถ้วน

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก จ) พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC อยู่ในช่วงระหว่าง 0.67-1.00

2.2.5 นำแบบสอบถามที่มีความตรงเชิงเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาคร็อนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยง (Reliability) ของภาวะผู้นำการเรียน

การสอนของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ .98 ได้ค่าความเที่ยง (Reliability) ของการปฏิบัติงานเท่ากับ .98

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากมหาวิทยาลัย ขออนุญาตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และขอความอนุเคราะห์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขออนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 จำนวน 10 โรงเรียน

3.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม โดยผ่านผู้อำนวยการโรงเรียน และขอความอนุเคราะห์การรับแบบสอบถามคืนผู้วิจัยทาง Google Forms

3.3 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนและตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามคืน 255 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 การตรวจสอบแบบสอบถามโดยเลือกที่สมบูรณ์ แล้วนำข้อคำถามมาลงในแบบลงรหัส (Coding Sheet) แล้วนำไปประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

4.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ ดังนี้

4.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ อายุ และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

4.2.2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยรวมและรายองค์ประกอบ และนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาแปลเป็นความหมาย โดยใช้เกณฑ์ของคะแนนเฉลี่ย ตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

ค่าเฉลี่ย 4.50- 5.00	หมายถึง	มีภาวะผู้นำการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50- 4.49	หมายถึง	มีภาวะผู้นำการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50- 3.49	หมายถึง	มีภาวะผู้นำการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50- 2.49	หมายถึง	มีภาวะผู้นำการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00- 1.49	หมายถึง	มีภาวะผู้นำการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.2.3 วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานของครู โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยรวมและรายองค์ประกอบ และนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาแปลเป็นความหมาย โดยแบ่งความหมายของคะแนนเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

ค่าเฉลี่ย 4.50- 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50- 4.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50- 3.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50- 2.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00- 1.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.2.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2542)

0.70- 1.00	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
0.30- 0.69	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
0.00- 0.29	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย
หากค่า r เป็นบวก	หมายถึง	ตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางบวก
หากค่า r เป็นลบ	หมายถึง	ตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางลบ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 เพื่อให้เป็นตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 255 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 255 ฉบับ ได้ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยแบ่งเป็น 4 ตอน เรียงตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล
ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 4.1
ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=255)

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1.เพศ		
1.1 ชาย	88	34.51
1.2 หญิง	167	65.49
รวม	255	100.00
2.อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 25 ปี	33	12.94
2.2 26 – 35 ปี	93	36.47
2.3 36 – 45 ปี	75	29.41
2.4 46 ปี ขึ้นไป	54	21.18
รวม	255	100.00
3. ประสบการณ์		
3.1 ต่ำกว่า 5 ปี	72	28.24
3.2 6 ปี - 10 ปี	73	28.62
3.3 11 ปี - 15 ปี	54	21.18
3.4 16 ปี ขึ้นไป	56	21.96
รวม	255	100.00
4. ขนาดของสถานศึกษา		
4.1 ขนาดเล็ก	27	10.59
4.2 ขนาดกลาง	14	5.49
4.3 ขนาดใหญ่	161	63.14
4.4 ขนาดใหญ่พิเศษ	53	20.78
รวม	255	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 65.49 มีอายุระหว่าง 26-35 ปี ขึ้นไป จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 36.47 มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 6-10 ปี ขึ้นไป จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 28.63 และปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 63.14

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
กลุ่ม 6 โดยภาพรวม

(n=255)

ด้าน ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน		อันดับ
			มาตรฐาน (SD.)	แปลผล	
1	การกำหนดเป้าประสงค์และทิศ ทางการพัฒนา	4.21	0.73	มาก	6
2	การประเมินและกำกับติดตาม การเรียนการสอน	4.25	0.70	มาก	2
3	การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก	4.25	0.74	มาก	4
4	การปรับหลักสูตรให้มีความ สอดคล้องเชื่อมโยง	4.24	0.73	มาก	5
5	การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถครู	4.28	0.71	มาก	1
6	การส่งเสริมการสื่อสารภายนอก เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้	4.25	0.72	มาก	3
รวม		4.25	0.68	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าภาวะผู้นำทางการเรียน
การสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร
เขต 1 กลุ่ม 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ($M = 4.25, SD. = 0.68$) เมื่อ
พิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการ
ยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถครู ($M = 4.28, SD. = 0.71$) ด้านการ
ประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน ($M = 4.25, SD. = 0.70$) ด้านการส่งเสริมการสื่อสาร
ภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ($M = 4.25, SD. = 0.72$) ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก (M
4.25, $SD. = 0.74$) ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง ($M = 4.24, SD. = 0.73$)

และด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา ($M = 4.21$, $SD. = 0.73$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 4.3 – ตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา

(n=255)

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน		อันดับ
			มาตรฐาน ($SD.$)	แปลผล	
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.29	0.81	มาก	1
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา	4.23	0.83	มาก	2
3	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.22	0.82	มาก	4
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนา สถานศึกษาอย่างทั่วถึง	4.14	0.85	มาก	5
5	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการบริหารสถานศึกษา	4.23	0.83	มาก	2
รวม		4.21	0.73	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.21$,

$SD. = 0.73$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ($M = 4.29$, $SD. = 0.81$) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ด้าน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดทิศทางการบริหารสถานศึกษา ($M = 4.23$, $SD. = 0.83$) และผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ($M = 4.23$, $SD. = 0.83$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาอย่างทั่วถึง ($M = 4.14$, $SD. = 0.85$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน

(n=255)

ข้อ ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน		อันดับ
			มาตรฐาน (SD.)	แปลผล	
1	ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นกันเอง	4.20	0.77	มาก	5
2	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษาทางด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	4.13	0.85	มาก	6
3	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศระหว่างเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอ	4.33	0.81	มาก	1
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ	4.29	0.83	มาก	4

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

(n=255)

ข้อ ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน		อันดับ
			มาตรฐาน (SD.)	แปรผล	
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เพื่อพัฒนาวิธีการสอนอย่างสม่ำเสมอ	4.29	0.81	มาก	3
6	ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอแนะให้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและผู้เรียน	4.29	0.79	มาก	2

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.25$, $SD. = 0.70$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศระหว่างเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอ ($M = 4.33$, $SD. = 0.81$) รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ด้าน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอแนะให้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและผู้เรียน ($M = 4.29$, $SD. = 0.79$) และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เพื่อพัฒนาวิธีการสอนอย่างสม่ำเสมอ ($M = 4.29$, $SD. = 0.81$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่มคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษาทางด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ($M = 4.13$, $SD. = 0.85$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
กลุ่ม 6 ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู

(n=255)

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	แปลผล	อันดับ
1	ผู้บริหารสถานศึกษาจัด สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ สอดคล้องกับความต้องการของ ครู	4.25	0.79	มาก	4
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุน การจัดกิจกรรมที่สร้างความ สามัคคีให้แก่ครูอยู่เสมอ	4.16	0.89	มาก	5
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุน และส่งเสริมให้ครูสร้าง นวัตกรรมการเรียนการสอนที่ สร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง	4.35	0.79	มาก	1
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ มีวัฒนธรรมองค์กรแบบ กัลยาณมิตรภายในสถานศึกษา	4.29	0.90	มาก	3
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะใน การแก้ไขปัญหาเพื่อลดความ ขัดแย้งระหว่างคณะครู	4.13	0.91	มาก	6
6	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ ครูพัฒนาทักษะการสอน ให้ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่าง สม่ำเสมอ	4.34	0.81	มาก	2
รวม		4.25	0.74	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.25, SD. = 0.74$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง ($M = 4.35, SD. = 0.79$) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะการสอน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ ($M = 4.34, SD. = 0.81$) และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมองค์กรแบบกัลยาณมิตรภายในสถานศึกษา ($M = 4.29, SD. = 0.90$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความขัดแย้งระหว่างคณะครู ($M = 4.13, SD. = 0.91$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง

(n=255)

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน		อันดับ
			มาตรฐาน (SD.)	แปลผล	
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจและบริบทของสถานศึกษา	4.35	0.76	มาก	1
2	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากร และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ และบริบทของสถานศึกษา	4.24	0.84	มาก	4

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

(n=255)

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	แปลผล	อันดับ
3	ผู้บริหารสถานศึกษาชี้แจง อธิบาย เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจด้าน หลักสูตรแก่ครูอย่างชัดเจน	4.18	0.90	มาก	7
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูนำหลักสูตร สถานศึกษาไปบูรณาการกับทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้	4.30	0.80	มาก	2
5	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตาม การใช้หลักสูตรของครูอย่าง สม่ำเสมอ	4.21	0.82	มาก	5
6	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้ หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	4.25	0.84	มาก	3
7	ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำ เพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับสภาพความ เป็นจริง	4.19	0.87	มาก	6
	รวม	4.24	0.73	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าภาวะผู้นำการเรียนการสอน
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม
6 ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.24, SD. =$
 0.73) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม
ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย
พันธกิจและบริบทของสถานศึกษา ($M = 4.35, SD. = 0.76$) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา

ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำหลักสูตรสถานศึกษาไปบูรณาการกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($M = 4.30$, $SD. = 0.80$) และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ ($M = 4.25$, $SD. = 0.84$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษาชี้แจง อธิบายเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตรแก่ครูอย่างชัดเจน ($M = 4.18$, $SD. = 0.90$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

กลุ่ม 6 ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู

(n=255)

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน		
			มาตรฐาน (SD.)	แปลผล	อันดับ
1	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนด แผนการพัฒนาครูไว้อย่างชัดเจน	4.25	0.85	มาก	4
2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและ สนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองอยู่ เสมอ	4.35	0.79	มาก	2
3	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการอบรม พัฒนาครู โดยการเชิญวิทยากร ภายนอกมาให้ความรู้อย่าง สม่ำเสมอ	4.23	0.87	มาก	7
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและ สนับสนุนให้ครูศึกษาต่อ ในระดับที่ สูงขึ้น	4.24	0.85	มาก	5
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู นำความรู้ ที่ได้รับจากการอบรมมา ถ่ายทอด ให้กับเพื่อนครูอย่าง สม่ำเสมอ	4.23	0.83	มาก	6

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

(n=255)

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน		อันดับ
			มาตรฐาน (SD.)	แปรผล	
6	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู นำเสนอผลงานที่ประสบ ความสำเร็จแก่เพื่อนครู อย่าง ต่อเนื่อง	4.25	0.82	มาก	3
7	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครู ส่งผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะอย่าง เท่าเทียมกัน	4.45	0.75	มาก	1
รวม		4.28	0.71	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าภาวะผู้นำการเรียนการสอน
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม
6 ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($M = 4.28$, $SD. = 0.71$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูส่งผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะอย่าง
เท่าเทียมกัน ($M = 4.45$, $SD. = 0.75$) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเอง
อยู่เสมอ ($M = 4.35$, $SD. = 0.79$) และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเสนอผลงานที่ประสบ
ความสำเร็จแก่เพื่อนครูอย่างต่อเนื่อง ($M = 4.25$, $SD. = 0.82$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ใน
กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการอบรมพัฒนาครู โดยการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้อย่าง
สม่ำเสมอ ($M = 4.23$, $SD. = 0.87$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
กลุ่ม 6 ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

(n=255)

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน		อันดับ
			มาตรฐาน (SD.)	แปลผล	
1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกอย่างกว้างขวางและเหมาะสม	4.33	0.77	มาก	1
2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง	4.22	0.87	มาก	4
3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาภายในและภายนอกกลุ่มโรงเรียน	4.22	0.81	มาก	3
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กรหน่วยงานภายนอก และชุมชน เพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดีอย่างสม่ำเสมอ	4.28	0.82	มาก	2
5	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.21	0.81	มาก	5
รวม		4.25	0.72	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.25$, $SD. = 0.72$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกอย่างกว้างขวางและเหมาะสม ($M = 4.33$, $SD. = 0.77$) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กร หน่วยงานภายนอก และชุมชนเพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดีอย่างสม่ำเสมอ ($M = 4.28$, $SD. = 0.82$) และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ภายในและภายนอกกลุ่มโรงเรียน ($M = 4.22$, $SD. = 0.81$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ($M = 4.21$, $SD. = 0.81$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับของการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 โดยภาพรวม

(n=255)

ด้าน ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน		อันดับ
			มาตรฐาน (SD.)	แปลผล	
1	ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	4.69	0.39	มากที่สุด	1
2	ด้านการจัดการเรียนรู้	4.60	0.44	มากที่สุด	2
3	ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน	4.51	0.56	มากที่สุด	3
รวม		4.60	0.43	มากที่สุด	

จากจากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.60$, $SD. = 0.43$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ใน

ระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู มี ($M = 4.69$, $SD. = 0.39$) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ 4.60 ($M = 4.60$, $SD. = 0.44$) และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ($M = 4.51$, $SD. = 0.56$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 4.10 – ตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้าน การปฏิบัติหน้าที่ครู

(n=255)

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน		
			มาตรฐาน (SD.)	แปลผล	อันดับ
1	ครูมีความมุ่งมั่นตั้งใจพัฒนา ผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ	4.78	0.43	มากที่สุด	1
2	ครูใช้จิตวิทยาแห่งความเป็นครู ในการปฏิบัติหน้าที่อย่าง เหมาะสม	4.69	0.50	มากที่สุด	7
3	ครูปฏิบัติตามระเบียบการ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ	4.73	0.48	มากที่สุด	4
4	ครูมีวินัยในตนเองปฏิบัติตน อย่างถูกต้องตามหลักจริยธรรม และจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด	4.71	0.50	มากที่สุด	5
5	ครูมีบุคลิกภาพที่ดี และ เหมาะสมกับความเป็นครู	4.75	0.47	มากที่สุด	2
6	ครูเป็นพลเมืองที่ดีตามบรรทัด ฐานของสังคม สามารถใช้ชีวิต บนวิถีความเป็นประชาธิปไตย ได้อย่างมีความสุข	4.71	0.52	มากที่สุด	6

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

(n=255)

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน		อันดับ
			มาตรฐาน (SD.)	แปลผล	
7	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม สภาพความแตกต่างของผู้เรียน อย่างเหมาะสม	4.62	0.60	มากที่สุด	9
8	ครูมีความอดุสาหะ ขยัน อดทน มุ่งมั่น และรับผิดชอบต่อ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	4.74	0.54	มากที่สุด	3
9	ครูมีวิธีการในการสร้างแรง บันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่ เรียนรู้	4.65	0.59	มากที่สุด	8
10	ครูมีวิธีการในการสร้างแรง บันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้สร้าง นวัตกรรม	4.55	0.63	มากที่สุด	10
รวม		4.69	0.39	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.69, SD. = 0.39$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ ครูมีความมุ่งมั่นตั้งใจพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ ($M = 4.78, SD. = 0.43$) ครูมีบุคลิกภาพที่ดีและเหมาะสมกับความเป็นครู ($M = 4.75, SD. = 0.47$) ครูมีความอดุสาหะ ขยัน อดทน มุ่งมั่น และรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ($M = 4.74, SD. = 0.54$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่ม คือ ครูมีวิธีการในการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างนวัตกรรม ($M = 4.55, SD. = 0.63$)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6
ด้านการจัดการเรียนรู้

(n=255)

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน		อันดับ
			มาตรฐาน (SD.)	แปลผล	
1	ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาอย่าง สม่ำเสมอ	4.52	0.64	มากที่สุด	12
2	ครูมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะ ในการจัดการเรียนการสอนอย่าง หลากหลายและเหมาะสม	4.64	0.53	มากที่สุด	4
3	ครูพัฒนาและเลือกใช้สื่อและ นวัตกรรมการเรียนการสอนได้ เหมาะสมกับผู้เรียน	4.61	0.54	มากที่สุด	7
4	ครูเลือกให้วิธีการวัดและ ประเมินผลการเรียนการสอนที่ เหมาะสมกับความเป็นจริง	4.60	0.57	มากที่สุด	8
5	ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการ จัดทำแผนการเรียนรู้เชิงบูรณาการ อย่างประสิทธิภาพ	4.53	0.63	มากที่สุด	11
6	ครูมีความมุ่งมั่นในการพัฒนา ตนเองให้มีความเป็นนวัตกรรม	4.56	0.59	มากที่สุด	10
7	ครูให้ความสำคัญผู้เรียน ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็น รายบุคคลตามศักยภาพ	4.68	0.55	มากที่สุด	1
8	ครูรายงานผลการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ	4.66	0.55	มากที่สุด	2

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>)	ส่วนเบี่ยงเบน		อันดับ
			มาตรฐาน (<i>SD.</i>)	แปลผล	
9	ครูจัดกิจกรรมและสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความสุขในการเรียน	4.62	0.58	มากที่สุด	6
10	ครูมุ่งมั่นตั้งใจศึกษาและวิจัย เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการ จัดการเรียนการสอนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4.58	0.60	มากที่สุด	9
11	ครูประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการเรียนการสอนได้อย่าง เหมาะสมและทันสมัย	4.62	0.57	มากที่สุด	5
12	ครูปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่าง สร้างสรรค์และมีส่วนร่วมใน กิจกรรมการพัฒนานาวิชาชีพ	4.62	0.56	มากที่สุด	3
รวม		4.60	0.44	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานของครู
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้าน
การจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.60, SD. = 0.44$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่าทุกข้ออยู่
ในระดับมากที่สุด โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ ครูให้ความสำคัญผู้เรียน ดูแล
ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ ($M = 4.68, SD. = 0.55$) ครูรายงานผลการ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ ($M = 4.66, SD. = 0.55$) และครูปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่าง
สร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนานาวิชาชีพ ($M = 4.65, SD. = 0.56$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่ม คือ ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ($M =$
 $4.52, SD. = 0.64$)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้าน
ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

(n=255)

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน		อันดับ
			มาตรฐาน (SD.)	แปลผล	
1	ครูเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุม เพื่อรายงานผลการเรียนและ พฤติกรรมของผู้เรียนอย่าง สม่ำเสมอ	4.58	0.62	มากที่สุด	3
2	ครูและผู้ปกครองร่วมกันหา แนวทางในการแก้ปัญหา พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของ ผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์	4.58	0.62	มากที่สุด	2
3	ครูเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดย ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	4.39	0.80	มาก	9
4	ครูมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง หรือ ชุมชนในการจัดกิจกรรมเพื่อ พัฒนา และแก้ปัญหาผู้เรียน อย่างสม่ำเสมอ	4.50	0.69	มากที่สุด	5
5	ครูมีส่วนร่วมในการสร้าง เครือข่ายผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ	4.55	0.63	มากที่สุด	4
6	ครูมีความรู้ความเข้าใจสภาพ และความต้องการของชุมชน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลใน จัดการ เรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ใน ชุมชนอย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ	4.47	0.70	มาก	6

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

(n=255)

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	แปลผล	อันดับ
7	ครูจัดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพภายใต้ความ แตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม ในชุมชน	4.46	0.71	มาก	8
8	ครูส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียน มีโอกาสเรียนรู้กับปราชญ์ ชาวบ้าน เพื่อศึกษาวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.47	0.71	มาก	7
9	ครูสามารถปรับตัวเข้ากับชุมชน เพื่ออยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความ แตกต่างอย่างมีความสุข	4.62	0.58	มากที่สุด	1
รวม		4.51	0.56	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานของครู
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้าน
ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.51, SD. = 0.56$) เมื่อพิจารณา
รายข้อพบว่า โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ ครูสามารถปรับตัวเข้ากับชุมชนเพื่ออยู่
ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างอย่างมีความสุข ($M = 4.62, SD. = 0.58$) รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน
2 ข้อ คือ ครูและผู้ปกครองร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน
อย่างสร้างสรรค์ มี ($M = 4.58, SD. = 0.62$) และครูเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมเพื่อรายงานผลการ
เรียนและพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ($M = 4.58, SD. = 0.62$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้อ
อื่น ๆ ในกลุ่ม คือ ครูเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดยชุมชนอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก ($M = 4.39,$
 $SD. = 0.80$)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอน
ของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

(n=255)

ภาวะผู้นำการเรียนการสอน (X)	การปฏิบัติงานของครู (Y)			
	การปฏิบัติ หน้าที่ครู	การจัดการ เรียนรู้	ความสัมพันธ์กับ ผู้ปกครองและชุมชน	สรุป (Y)
ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และ ทิศทางการพัฒนา	.515**	.512**	.501**	.548**
ด้านการประเมินและกำกับ ติดตามการเรียนการสอน	.501**	.489**	.471**	.523**
ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์ เชิงบวก	.541**	.560**	.529**	.584**
ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความ สอดคล้องเชื่อมโยง	.537**	.560**	.536**	.586**
ด้านการยกระดับการพัฒนา วิชาชีพเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถครู	.553**	.579**	.566**	.611**
ด้านการส่งเสริมการสื่อสาร ภายนอกเพื่อสนับสนุนการ เรียนรู้	.554**	.609**	.605**	.638**
สรุป (X)	.561**	.580**	.562**	.612**

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ในภาพรวมภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($r = .612^{**}$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ($r=.638^{**}$) ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถครู ($r=.611^{**}$) ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง ($r=.586^{**}$) ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก ($r=.584^{**}$) ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา ($r=.548^{**}$) และด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน ($r=.523^{**}$) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

1.1.2 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

1.1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

1.2 สมมติฐานของการวิจัย

ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 จำนวน 701 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2563)

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 จำนวน 255 คน กำหนดขนาดของกลุ่ม

ตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) แล้วสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิโดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นเกณฑ์

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ เกี่ยวกับภาวะผู้นำ การเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาโดยมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 และ .98 ตามลำดับ

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 เพื่อขออนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 จำนวน 10 โรงเรียนโดยส่งข้อมูลทางระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และขอรับแบบสอบถามคืนทาง Google Forms โดยมีการติดตามขอข้อมูลเพิ่มเติมจากโรงเรียนทั้ง 10 โรงเรียนเป็นระยะ รวม 4 ครั้ง เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 255 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยการใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครู วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วแปรผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครู วิเคราะห์โดยหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) แล้วแปรผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.4 สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 กลุ่ม 6 สรุปผลวิจัยดังนี้

1.4.1 ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ผลปรากฏว่าระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการยกระดับการ

พัฒนาวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถครู รองลงมาคือ ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่ม คือ ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1) ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ด้าน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการบริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาอย่างทั่วถึง

2) ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศระหว่างเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอ รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ด้าน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอแนะให้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครู แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เพื่อพัฒนาวิธีการสอนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่มคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษาทางด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและส่งเสริมให้ครู สร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะการสอน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมองค์กรแบบกัลยาณมิตรภายในสถานศึกษาส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความขัดแย้งระหว่างคณะครู

4) ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้อง

เชื่อมโยง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจและบริบทของสถานศึกษา รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำหลักสูตรสถานศึกษาไปบูรณาการกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น จากการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษาชี้แจง อธิบายเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตรแก่ครูอย่างชัดเจน

5) ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรก ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูส่งผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะอย่างเท่าเทียมกัน ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเสนอผลงานที่ประสบความสำเร็จแก่เพื่อนครูอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการอบรมพัฒนาครู โดยการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้อย่างสม่ำเสมอ

6) ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกอย่างกว้างขวางและเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กร หน่วยงานภายนอก และชุมชนเพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดีอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาภายในและภายนอก กลุ่มโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

1.4.2 ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ผลปรากฏว่าการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองในชุมชน ตามลำดับและเมื่อพิจารณารายด้านผลการวิจัยมีดังนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1) *ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู* พบว่าในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ ครูมีความมุ่งมั่นตั้งใจพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ ครูมีบุคลิกภาพที่ดีและเหมาะสมกับความเป็นครู ครูมีความอดทนอดทน มุ่งมั่น และรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่ม คือ ครูมีวิธีการในการสร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างนวัตกรรม

2) *ด้านการจัดการเรียนรู้* พบว่า ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ ครูให้ความสำคัญผู้เรียน ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ ครูรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ และครูปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่ม คือ ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

3) *ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน* พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ ครูสามารถปรับตัวเข้าชุมชนเพื่ออยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างอย่างมีความสุข รองลงมาคือค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ ครูและผู้ปกครองร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์ และครูเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมเพื่อรายงานผลการเรียนและพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่ม คือ ครูเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดยชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

1.4.3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถครู ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา และด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอนตามลำดับ

2. อภิปรายผล

การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร

เขต 1 กลุ่ม 6 ตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งผลของการศึกษานำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาราย ด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการยกระดับ การพัฒนาวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถครู ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริม การสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง และด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการ พัฒนา ตามลำดับ

สำหรับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถครู เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ มีการกำหนดนโยบายในแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2562-2565 ที่กำหนด ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อความเป็นเลิศ มั่นคง และก้าวหน้าทางวิชาชีพ รวมถึงแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2559-2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งกำหนดนโยบาย และจุดเน้นด้านครูและบุคลากร ทางการศึกษา ให้ครูได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการสื่อสาร มีสมรรถนะในการสอนอย่าง มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการนำนโยบายมาใช้ในการบริหาร สถานศึกษา จึงนำนโยบายดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ยังเห็นได้ว่าผู้บริหาร สถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งทำให้เกิด การจัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบแตกต่างจากเดิม ครูเป็นบุคคลสำคัญในการจัดการเรียนการสอน จึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู เพื่อช่วยให้เกิด การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพทำให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนนั่นเอง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเกตุสุดา กิ่งการจร (2560) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัย ของเมตตา สอนเสนา และวัลลภา อารีรัตน์ (2558) พบว่าภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของ ผู้บริหาร ด้านการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก

ส่วนภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า ด้านอื่นๆ คือ ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหาร สถานศึกษามีการย้ายราชการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาต่าง ๆ ตามวาระ ส่งผลให้การบริหาร สถานศึกษาในช่วงเปลี่ยนผ่านเกิดความเปลี่ยนแปลง ในระยะการปรับตัวขององค์กรนี้ ผู้บริหาร

สถานศึกษาอาจต้องใช้เวลาในการวางแผนดำเนินการร่วมกับครูในการศึกษาถึงบริบทของสถานศึกษา สภาพปัญหาด้านงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้ ตลอดจนมีการติดตามและประเมินผลงานด้านวิชาการ เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ บุญพา พรหมณะ (2559) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง เพราะมีหน้าที่ในการประสานงาน ควบคุม นิเทศติดตาม พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เช่นเดียวกับทวีศักดิ์ ยศธา และคณะ (2558) ที่กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะในการบริหารจัดการเรียนการสอนร่วมกับครู จะทำให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เห็นได้ว่าหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การวางแผน กำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดวิสัยทัศน์ โดยให้ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาโรงเรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรพต ฐ์เงิน และวัลลภา อารีรัตน์ (2558) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่ส่งผ่านวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงาน โครงการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ไปยังผู้ปฏิบัติกิจกรรมด้านต่าง ๆ ตามโครงสร้างที่กำหนดไว้

2.2 การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ตามลำดับ

การปฏิบัติงานของข้าราชการครู ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา และพัฒนาตนเองให้ปฏิบัติหน้าที่ครู ด้วยความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียน มีจิตวิญญาณความเป็นครู ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ มีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ส่งเสริมการเรียนรู้เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน รวมถึงสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และครูพัฒนาตนเอง เป็นผู้สร้างนวัตกรรม ซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้มีหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงาม ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเองและวิชาชีพ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชน และหรือสถานประกอบการเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉัตรวีรยา ธนัชชาอัครศิริ และนุชนรา รัตนศิริระประภา (2562) ที่ได้สรุปว่าการปฏิบัติงานตาม

มาตรฐานวิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 จำนวน 12 มาตรฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

การปฏิบัติงานของข้าราชการครู ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาเหตุ 2 ประการ คือ 1) สถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ซึ่งเกิดขึ้นเป็นระยะเวลาเกือบ 2 ปี ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการเรียนการสอน ทั้งแบบออนไซต์ ออนแอร์ และแบบออนไลน์ ครูจึงขาดโอกาสในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน และประสานแหล่งความรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนและกระจายความรู้อย่างกว้างขวาง 2) ข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 เฉลี่ยร้อยละ 20 เป็นครูผู้ช่วย และส่วนหนึ่งเป็นผู้มีภูมิลำเนาออกพื้นที่ของสถานศึกษา จึงต้องใช้เวลาในการเรียนรู้บริบทของสถานศึกษานั้นเอง แต่เมื่อพิจารณาในทางนโยบายนั้นจะเห็นได้ว่าสถานศึกษา มีความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2559-2563) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จึงทำให้ผลการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านนั่นเอง จารุวรรณ วิจิตรวงศ์วาน (2556) กล่าวถึงการปฏิบัติหน้าที่ครูว่าเกี่ยวข้องกับการสอน งานธุรการ งานที่ได้รับมอบหมายพิเศษทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนซึ่งเกี่ยวเนื่องไปถึงชุมชนด้วย นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2537 อ้างถึงใน สายไหม ดาบทอง, 2558) กล่าวถึงการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของครูผู้สอนในการปฏิบัติงานการสอนว่าครูมีหน้าที่ให้บริการแก่ผู้ปกครอง ให้คำแนะนำและแนะแนวต่าง ๆ แก่นักเรียนนักศึกษาและชุมชน ในด้านวิชาการและด้านอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับ จารุวรรณ วิจิตรวงศ์วาน (2556) ทำการวิจัยเรื่องการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยทำการศึกษากิจการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามหลักของข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ โดยมีมาตรฐานการปฏิบัติงานมี 12 มาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการร่วมมือกับชุมชนอย่างสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก แต่อย่างไรก็ตามมีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับที่ 11 จาก 12 มาตรฐาน

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 พบว่าภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 6 ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถครู ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา และด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอนตามลำดับ

ภาวะผู้นำการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษามากที่สุด เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ส่งผลให้ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายขึ้น มีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้สร้างสรรค์ ทำให้จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) กล่าวถึง ลักษณะงานที่ปฏิบัติของครูผู้สอนว่า เป็นผู้มีหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงาม ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเองและวิชาชีพ ประสานความร่วมมือ กับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชน และสถานประกอบการเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมหมาย โอภาณี (2558) ที่สรุปว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง

ภาวะผู้นำการเรียนการสอน ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาน้อยที่สุด เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนโยบายการจัดการเรียนการสอนมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันมีวิธีการที่หลากหลายมากขึ้น ทั้งการเรียนรู้ในห้องเรียน การเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ แต่การวัดผลประเมินผลผู้เรียนยังคงเป็นการสอบเป็นส่วนใหญ่ วิธีการวัดผลประเมินผลนี้จึงอาจไม่สามารถประเมินผู้เรียนได้ตรงตามความเป็นจริง สอดคล้องกับหน้าที่ของครูตามที่คุรุสภา กำหนดไว้ในมาตรฐานการปฏิบัติงานว่า ครูมีหน้าที่พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในขณะเดียวกัน Qian, Walker, and Li (2017 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) ยังกล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาก็เป็นผู้มีหน้าที่สำคัญในการแนะนำ นิเทศครูและควรให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูโดยตรงเกี่ยวกับการสอนของครูเพื่อให้ครูทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ นิภาพร นนทิสอน, สุภารัตน์ สารสว่าง และ พร้อมพิไล บัวสุวรรณ.

(2563) สรุปลว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ ดังนี้

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมากขึ้น

3.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับปรุงพัฒนากระบวนการนิเทศให้มีความชัดเจนและเป็นระบบ โดยแสดงบทบาทในการให้คำแนะนำ และเป็นพี่ปรึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนแก่ครูอย่างเป็นกันเอง

3.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการเปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้สม่ำเสมอ

3.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตร ชี้แจง อธิบาย เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตร ให้คำแนะนำเพื่อให้ครูปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

3.1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรชี้แจง อธิบายเพื่อให้ครูเกิดความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตรอย่างชัดเจน เป็นที่ปรึกษาทางด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.6 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คำแนะนำแก่ครูเพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับสภาพความเป็นจริง

3.1.7 ครูควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

3.1.8 ครูควรขยายเครือข่ายการเรียนรู้ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับชุมชนและปราชญ์ชาวบ้านมากขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2.2 ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูแบบร่วมมือโดยใช้วิจัยเชิงคุณภาพ

3.2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาระบบการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2.4 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกอร สมปราษฎ์. (2560). ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: การศึกษา
ทฤษฎีฐานราก. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์. 12 (34), 51-60.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.
2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2552). คู่มือการปฏิบัติหน้าที่ครู. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย.
- _____. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- กัลยาณี พรหมทอง. (2563). บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของ สื่อบันจจาก
<https://www.kruchiangrai.net> (วันที่สืบค้น 29 มีนาคม 2563).
- เกตุสุตา กิ่งการจร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 45 สระบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- คุรุสภา. (2548). ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2562). ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ (ฉบับที่ 4)
พ.ศ. 2562. (2563, 7 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 137 ตอนพิเศษ 109 ง,
หน้า 10-19.
- _____. (2563). ประกาศคณะกรรมการคุรุสภาเรื่อง รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และ
ประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.
2562. สืบค้นจาก <https://www.ksp.or.th/ksp2018/2020/06/19628/> (วันที่สืบค้น
14 มีนาคม 2563).
- ครูเชียงราย. (2562). บทบาทหน้าที่ของครูตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นจาก
<https://www.kruchiangrai.net/2019/09/04> (วันที่สืบค้น 1 เมษายน 2563).
- จักรพันธ์ ปัญญาโร. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา. วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร. 7(2), 214-222.

- จารุวรรณ วิจิตรวงศ์วาน. (2556). การตัดสินใจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉัตรวีรญา ธนัชชาอัครศิริ และนุชนรา รัตนศิระประภา. (2562). สมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงาน. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 10(1), 782-798.
- เชษินีร์ แสงสุข. (2560). ภาวะผู้นำความเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของครู. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ทวีศักดิ์ ยศดา, ชูศักดิ์ เอกเพชร และวีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2558). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเรียนการสอนของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 2 (1), 67-86.
- ทิพวัลย์ ซาลีเครือ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ของครูในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด ระยอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง. (2557). การบริหารงานวิชาการ. สืบค้นจาก <http://www.slideshare.net/twatchait/ss-38314050>. (วันที่สืบค้น 10 มีนาคม 2563).
- จิตติยพันธ์ อยู่จิตร. (2558). การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีตามข้อบังคับครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556. (การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- นิภาพร นนธิสอน, สุดารัตน์ สารสว่าง และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา อำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ปทุมธานี. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 7 (3), 71-84.
- บรรพต ฐู่เงินทร์ และ วัลลภา อารีรัตน์. (2558). ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 38 (2), 148-157.

- บาลกีส กาศา. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. (การค้นคว้าอิสระ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วน ประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. *วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม*. 3 (1), 22-25.
- บุญพา พรหมณะ. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศุราษฎร์ธานีเขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, นครศรีธรรมราช.
- ประคอง วรรณสูตร. (2542). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประหยัด พิมพ์ (2561). การศึกษาไทยในปัจจุบัน (Current Thai Studies). *วารสาร มหาวิทยาลัยมกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*. 7 (1), 242-250.
- ปัญญาวุฒิ ธนาวุฒิ. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, นครศรีธรรมราช.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2546). คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับ EQ. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*. 5 (1), 15-18.
- พัชรภรณ์ จันทพล. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภองครักษ์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- พิมพ์พาญ ทองกิ่ง. (2563). บทบาทครูกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. 4 (1), 50-59.
- เมตตา สอนเสนา และ วัลลภา อารีรัตน์. (2558). ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 38 (1), 115-123.
- เยาวภา อาทิตยตั้ง. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการทำงานเป็นทีม ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. *วารสารบัณฑิตศึกษา*. 13 (60), 167-178.

- รัตนา ดวงแก้ว. (2562). ภาวะผู้นำการเรียนการสอน. ใน *ประมวลสาระชุดวิชานวัตกรรม การบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ*. หน่วยที่ 13 น.1-59. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศรุติพงศ์ ภูวชัยวรานนท์. (2555). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางการเรียนรู้อย่างผสมผสานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ศุภรดา วงศ์พุทธะ. (2559). *การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- สมหมาย โอภาสี. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- สายไหม ดาบทอง. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สาริตา กรมดิษฐ์. (2556). *การศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพฯ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพฯ เขต 1. (2562). *ข้อมูลสารสนเทศ*. สืบค้นจาก <https://eoffice.sesao1.go.th/info/maps/student>. (วันที่สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2563).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)*. สืบค้นจาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422. (วันที่สืบค้น 14 มีนาคม 2563).
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2546). *พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพฯ. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดกรุงเทพฯ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕*. สืบค้นจาก <https://www.bkkedu.in.th/wp-content/uploads/2019/11> (วันที่สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2563).
- _____. (2561). *สารสนเทศทางการศึกษา ประจำปี 2561*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพฯ.
- _____. (2561). *สารสนเทศทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562* สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดกรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพฯ.
- _____. (2562). *แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดกรุงเทพฯ พ.ศ. 2562 – 2565*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพฯ.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)*. สืบค้นจาก <http://office.dpt.go.th/plan/index.php/nationale-splan> (วันที่สืบค้น 30 มีนาคม 2563).
- สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *การปรับปรุงมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสายงานการสอน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุกฤตา วัฒนเกษมกล. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยมหาดไทย, สงขลา.
- สุกฤษฎี ขวัญเมือง. (2559). *การศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำแบบสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการสังกัดกรุงเทพฯ. (การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สุกฤษฎี จันทร์ทรงกลด. (2558). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สุมนา ศรีกงพาน. (2560). *การศึกษายาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

- สุวัฒน์ บรรเทาทุกข์. (2558). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อรณพ จินะวัฒน์ และ รัตนา ดวงแก้ว. (2557). *การศึกษาสภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*. (รายงานการวิจัย). สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, กรุงเทพฯ.
- อำภพรณ ตันตินาครกุล. (2558). ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนในยุคศตวรรษที่ 21. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*. 5 (1), 15-24.
- เอกวุฒิ ไกรมาก. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- Brookfield, S. D. (2017). *Becoming a critically reflective teacher*. John Wiley & Sons.
- Chell, J. (2001). Introducing principals to the role of instructional leadership. *SSTA Research Centre Report*. 27 (3), 1-10.
- Darling-Hammond, L., Hyster, M. E., & Gardner, M. (2017). *Effective teacher professional development*.
- Elbaz, F. (2018). *Teacher thinking: A study of practical knowledge*. Routledge.
- Feng, L., & Sass, T. R. (2017). Teacher quality and teacher mobility. *Education Finance and Policy*, 12 (3), 396-418.
- Krug, S. (1992). *Instructional Leadership: A constructivist perspective*. New Jersey: Prentice-Hill.
- Lang & Mark, L. (2019). Planning for Differentiated Instruction: Instructional Leadership Practices Perceived by Administrators and Teachers in Middle Schools. *Educational Planning*, 26 (2), 29-45.
- Mary L,L. (2015). Planning for differentiated instruction: Instruction leadership practices perceived by administrators and teachers in middle schools. *Educational Planning*. 26 (3), 29-45.

- Mielcarek, A., Jana, M., & Hoy, W. K. (2005). *A theoretical and empirical analysis of the nature, meaning, and influence of instructional leadership*. The Ohio State University. Retrieved June 3, 2009 from <http://72.14.235.104/search?q=cache:P2iwpAZ4GAwJ:www.coe.ohio-state.edu>.
- Murphy, K. J. and Kevin, O. (1999). *Handbook of Labor Economics*. Amsterdam: North-holland Constructivist Perspective.
- Nik, A. (2015). Principals' instructional leadership and teachers' commitment In Three Mara Junior Science Colleges (Mjsc) In Pahang, Malaysia. *Procedia Social and Behavioral Sciences* 191, 1848–1853.
- Ramazan, C. and Hanifi, P. (2018). Examining the relationship between school principals' instructional leadership behaviors, teacher self-efficacy, and collective teacher efficacy. *International Journal of Educational Management*. 32 (2), 550-567.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ นายธีรวัฒน์ เลื่อนฤทธิ์
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนพุทธจักรวิทยา
 728 2 ถนนพระรามที่ ๔ แขวงสีพระยา เขตบางรัก
 กรุงเทพมหานคร 10500
 วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้อำนวยการ วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
2. ชื่อ นางศิริรัตน์ ยอดโตมร
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชนบางขุนเทียน
 2 พระรามที่ 2 ซอย 69 แยก 1-1 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน
 กรุงเทพมหานคร 10150
 วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
3. ชื่อ นางสาวพรภัทร์สร แพงแก้ว
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนปัญญาารคุณ
 857 ถ. เพชรเกษม แขวง หลักสอง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร 10160
 วุฒิการศึกษา พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารสถานศึกษา
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยนานาชาติการ
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ข

หนังสือเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (น)/ ๒๗๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นายธีรวัฒน์ เลื่อนฤทธิ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวพรธรรมา แสงศรี นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กลุ่ม ๖ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นिरนาท แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๐-๙๔๘-๑๖๗๒

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (น)/ ๒๗๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางศิริรัตน์ ยอดโตมร

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวพรธรา แสงศรี นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กลุ่ม ๖ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความ อนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียน ด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๐-๙๔๘-๑๖๓๒

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (น)/ ๒๖๑๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นางสาวพรภัทร์สร พงษ์แก้ว
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวพรธรรมา แสงศรี นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กลุ่ม ๖ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๐-๙๔๘-๑๖๗๒

ภาคผนวก ค

หนังสือขอตกลงเครื่องมือ และหนังสือขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (น) ๒๘๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตครูให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ
เขียน ผู้อำนวยการโรงเรียนปัญญาวรคุณ

ด้วยนางสาวพรธรรมา แสงศรี นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์ กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนกับการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓ กลุ่ม ๒

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากครูผู้สอน จำนวน ๓๐ คน ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรวบรวมเวลาปฏิบัติงานตามปกติของผู้ให้ข้อมูล และผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารจัดการศึกษาสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตจากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๗๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๐-๙๘๘-๑๖๗๒

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (น)/ ๒๙๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน

ด้วยนางสาวพรธราฯ แสงศรี นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง
ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม 6

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ จากข้าราชการครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม 6

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล
เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๐-๙๘๘-๑๖๗๒

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ
เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและ
การปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 1 กลุ่ม 6”

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม

2. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม 6 จากการสังเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน ประกอบด้วย ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้าง และด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม 6 ประกอบด้วย ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

3. กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวพรธรา แสงศรี
 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
2. อายุ
 - ต่ำกว่า 25 ปี
 - 26 – 35 ปี
 - 36 – 45 ปี
 - 46 ปี ขึ้นไป
3. ประสบการณ์ทำงาน
 - ต่ำกว่า 5 ปี
 - 6 - 10 ปี
 - 11 – 15 ปี
 - 16 ปี ขึ้นไป
4. ขนาดของสถานศึกษา
 - ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1-359 คน)
 - ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 360-1,079 คน)
 - ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 1,080-1,679 คน)
 - ขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียน 1,680 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม 6คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียดและทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับคำตอบของท่านมากที่สุด

ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับปฏิบัติการ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา					
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการบริหารสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ					
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วม ในการบริหารสถานศึกษา					
3. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
4. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาอย่างทั่วถึง					
5. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดทิศทางการบริหารสถานศึกษา					

ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับปฏิบัติการ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน					
6. ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน อย่างเป็นกันเอง					
7. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษาทางด้านการจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ					
8. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศระหว่างเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอ					
9. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ					
10. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์เพื่อพัฒนาวิธีการสอนอย่างสม่ำเสมอ					
11. ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอแนะให้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรและผู้เรียน					
ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู					
12. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่สอดคล้อง กับความต้องการของครู					
13. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ให้แก่ครูอยู่เสมอ					
14. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูสร้างนวัตกรรม การเรียนการสอนที่สร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง					
15. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมองค์กรแบบกัลยาณมิตร ภายในสถานศึกษา					
16. ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความขัดแย้ง ระหว่างคณะครู					
17. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะการสอน ให้ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ					
ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง					
18. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้อง กับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจและบริบทของสถานศึกษา					
19. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากร และชุมชน มีส่วนร่วม ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ และบริบทของสถานศึกษา					
20. ผู้บริหารสถานศึกษาชี้แจง อธิบายเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ ด้านหลักสูตรแก่ครูอย่างชัดเจน					

ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับปฏิบัติการ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
21. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำหลักสูตรสถานศึกษาไปบูรณาการกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้					
22. ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามการใช้หลักสูตรของครูอย่างสม่ำเสมอ					
23. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ					
24. ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับสภาพความเป็นจริง					
ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู					
25. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดแผนการพัฒนาคูไว้ชัดเจน					
26. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					
27. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการอบรมพัฒนาคู โดยการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้อย่างสม่ำเสมอ					
28. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น					
29. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาถ่ายทอดให้กับเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอ					
30. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเสนอผลงานที่ประสบความสำเร็จแก่เพื่อนครูอย่างต่อเนื่อง					
31. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูส่งผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะอย่างเท่าเทียมกัน					
ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้					
32. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกอย่างกว้างขวางและเหมาะสม					
33. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง					
34. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาภายในและภายนอกกลุ่มโรงเรียน					
35. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กรหน่วยงานภายนอก และชุมชนเพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดีอย่างสม่ำเสมอ					
36. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 1 กลุ่ม 6

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียดและทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับคำตอบของท่านมากที่สุด

การปฏิบัติงานของข้าราชการครู	ระดับปฏิบัติการ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู					
1. ครูมีความมุ่งมั่นตั้งใจพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ					
2. ครูใช้จิตวิทยาแห่งความเป็นครูในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม					
3. ครูปฏิบัติตามระเบียบการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ					
4. ครูมีวินัยในตนเองปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด					
5. ครูมีบุคลิกภาพที่ดี และเหมาะสมกับความเป็นครู					
6. ครูเป็นพลเมืองที่ดีตามบรรทัดฐานของสังคม สามารถใช้ชีวิตบนวิถีความเป็นประชาธิปไตยได้อย่างมีความสุข					
7. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพความแตกต่างของผู้เรียนอย่างเหมาะสม					
8. ครูมีความอดสาหัส ขยัน อดทน มุ่งมั่น และรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน					
9. ครูมีวิธีการในการสร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้					
10. ครูมีวิธีการในการสร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างนวัตกรรม					
ด้านการจัดการเรียนรู้					
11. ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
12. ครูมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและเหมาะสม					
13. ครูพัฒนาและเลือกใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับผู้เรียน					
14. ครูเลือกให้อิทธิกรวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความเป็นจริง					
15. ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ					
16. ครูมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองให้มีความเป็นนวัตกรรม					
17. ครูให้ความสำคัญผู้เรียน ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ					

การปฏิบัติงานของข้าราชการครู	ระดับปฏิบัติการ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
18.ครูรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ					
19.ครูจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน					
20.ครูมุ่งมั่นตั้งใจศึกษาและวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
21.ครูประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและทันสมัย					
22.ครูปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ					
ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน					
23.ครูเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมเพื่อรายงานผลการเรียนและพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ					
24.ครูและผู้ปกครองร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์					
25.ครูเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดยชุมชนอย่างสม่ำเสมอ					
26.ครูมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง หรือชุมชนในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ					
27.ครูมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ					
28.ครูมีความรู้ความเข้าใจสภาพและความต้องการของชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ					
29.ครูจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ความแตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม ในชุมชน					
30.ครูส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้กับปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อศึกษาวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ					
31.ครูสามารถปรับตัวเข้าชุมชนเพื่ออยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างอย่างมีความสุข					

◆ ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ◆

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ค่าความตรงของแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสอบถาม
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)
ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงาน
ของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม 6

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (☐ X)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา								
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
3	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาอย่างทั่วถึง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
5	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการบริหารสถานศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน								
6	ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นกันเอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
7	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษาทางด้านจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
8	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศระหว่างเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (☐)X	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
11	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เพื่อพัฒนาวิธีการสอนอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
12	ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอแนะให้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและผู้เรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู								
13	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของครู	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
14	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีให้แก่ครูอยู่เสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
15	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
16	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมองค์กรแบบกัลยาณมิตรภายในสถานศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
17	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความขัดแย้งระหว่างคณะครู	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
18	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง								
19	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจและบริบทของสถานศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
20	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากร และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจและบริบทของสถานศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (☐ X)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
21	ผู้บริหารสถานศึกษาชี้แจง อธิบาย เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตร แก่ครูอย่างชัดเจน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
22	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูนำหลักสูตรสถานศึกษาไปบูรณาการกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
23	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามการใช้หลักสูตรของครูอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
24	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
25	ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับสภาพความเป็นจริง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู								
26	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดแผนการพัฒนาคูไว้อย่างชัดเจน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
27	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
28	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการอบรมพัฒนาคู โดยการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ อย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
29	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
30	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำความรู้ ที่ได้รับจากการอบรมมาถ่ายทอดให้กับ เพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
31	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเสนอผลงานที่ประสบความสำเร็จแก่เพื่อนครู อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
32	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูส่งผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะอย่างเท่าเทียมกัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ			รวม (☐)X	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		ผู้ทรงคุณวุฒิ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้								
33	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกอย่างกว้างขวางและเหมาะสม	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
34	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
35	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาภายในและภายนอกกลุ่มโรงเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
36	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กร หน่วยงานภายนอก และชุมชนเพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดีอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
37	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู								
1	ครูมีความมุ่งมั่นตั้งใจพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
2	ครูใช้จิตวิทยาแห่งความเป็นครูในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้	
3	ครูปฏิบัติตามระเบียบการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
4	ครูมีวินัยในตนเองปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามหลักจรรยาบรรณและจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
5	ครูมีบุคลิกภาพที่ดี และเหมาะสมกับความเป็นครู	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
6	ครูเป็นพลเมืองที่ดีตามบรรทัดฐานของสังคม สามารถใช้ชีวิตบนวิถีความเป็นประชาธิปไตยได้อย่างมีความสุข	1	1	1	2	0.67	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (☐ X)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
7	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพ ความแตกต่างของผู้เรียนอย่าง เหมาะสม	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
8	ครูมีความอดทน ขยัน อดทน มุ่งมั่น และรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ของ ผู้เรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
9	ครูมีวิธีการในการสร้างแรงบันดาลใจ ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
10	ครูมีวิธีการในการสร้างแรงบันดาลใจ ผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างนวัตกรรม	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
ด้านการจัดการเรียนรู้								
11	ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
12	ครูมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะใน การจัดการเรียนการสอนอย่าง หลากหลายและเหมาะสม	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
13	ครูพัฒนาและเลือกใช้สื่อและ นวัตกรรมการเรียนการสอนได้ เหมาะสมกับผู้เรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
14	ครูเลือกให้วิธีการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความ เป็นจริง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
15	ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการจัดทำ แผนการเรียนรู้เชิงบูรณาการอย่าง ประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
16	ครูมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองให้ มีความเป็นนวัตกรรม	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
17	ครูให้ความสำคัญผู้เรียน ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็น รายบุคคลตามศักยภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
18	ครูรายงานผลการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
19	ครูจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการ เรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม (☐ X)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
20	ครูมุ่งมั่นตั้งใจศึกษาและวิจัยเพื่อแก้ไข ปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนการ สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
21	ครูประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการ เรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและ ทันสมัย	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
22	ครูปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่าง สร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรม การพัฒนาวิชาชีพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน								
23	ครูเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมเพื่อ รายงานผลการเรียนและพฤติกรรมของ ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	2	0.67	ใช้ได้	
24	ครูและผู้ปกครองร่วมกันหาแนวทางใน การแก้ปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ของผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
25	ครูเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดยชุมชน อย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
26	ครูมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง หรือชุมชน ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา และ แก้ปัญหาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
27	ครูมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่าย ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
28	ครูมีความรู้ความเข้าใจสภาพและความ ต้องการของชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูล ใน จัดการเรียนรู้อย่างใช้แหล่งเรียนรู้ใน ชุมชนอย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
29	ครูจัดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพภายใต้ความแตกต่างทาง สังคม วัฒนธรรม ในชุมชน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
30	ครูส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนมี โอกาสเรียนรู้กับปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อ ศึกษาวัฒนธรรม และภูมิปัญญา ท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ			รวม (☐ X)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		ผู้ทรงคุณวุฒิ	คนที่ 1	คนที่ 2				
31	ครูสามารถปรับตัวเข้าชุมชนเพื่ออยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างอย่างมีความสุข	1	1	1	3	1	ใช้ได้	

ภาคผนวก ฉ

ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

→ Reliability

[DataSet0]

Scale: ALL VARIABLES

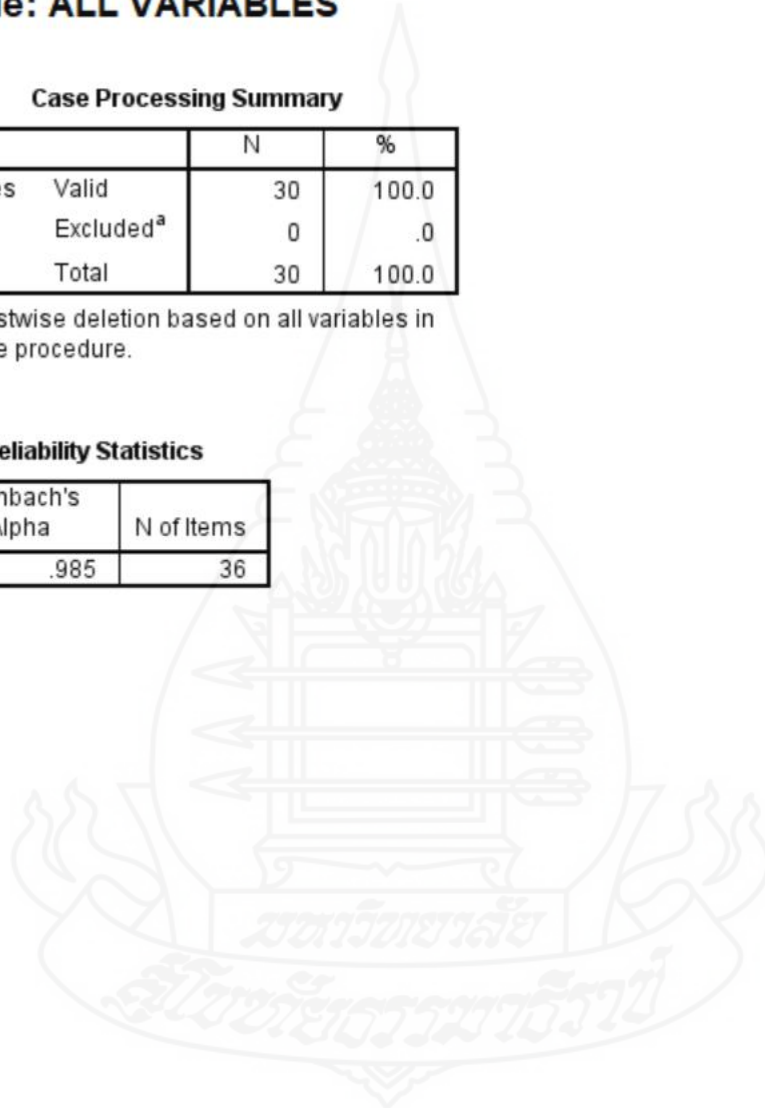
Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.985	36

➔ Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.986	31

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวพรธารา แสงศรี
วัน เดือน ปีเกิด	5 ธันวาคม 2524
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี ภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พ.ศ. 2546
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนปัญญาวรคุณ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการ

